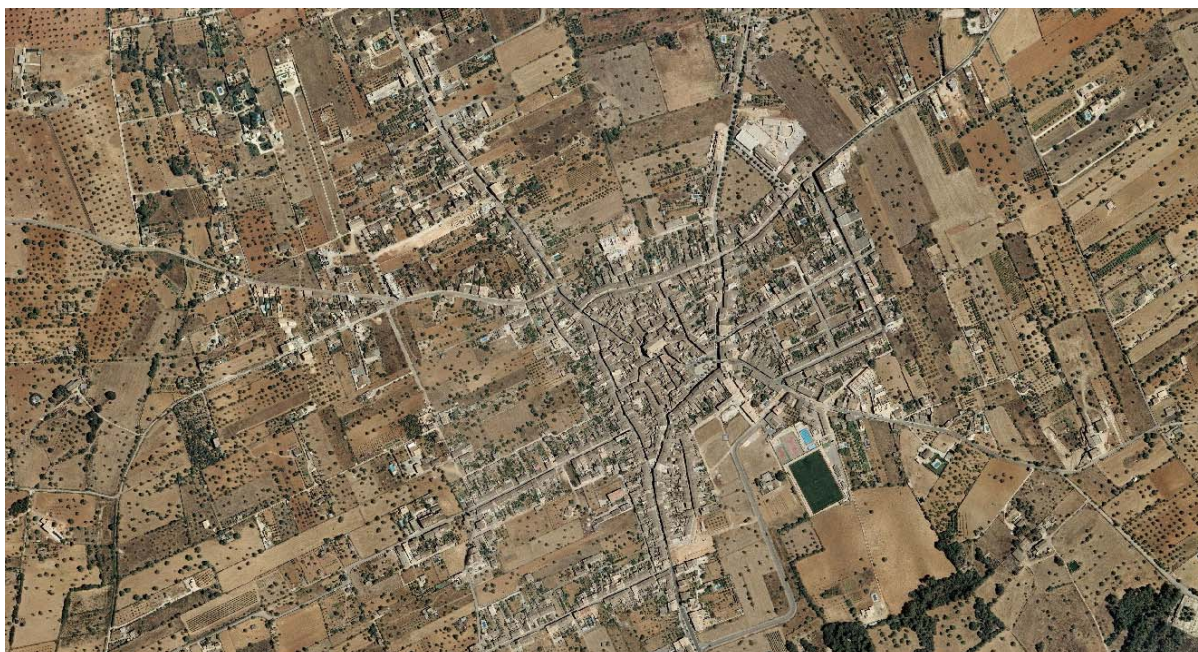

ADAPTACIÓ DE LES NNSS D'ALGAIDA AL PLA TERRITORIAL INSULAR DE MALLORCA

DESEMBRE 2008

1: MEMÒRIA INFORMATIVA

MANACOR: AV. DES PARC, 80-BAIXOS 07500 MANACOR-ILLES BALEARS
T./F.: 971 84 50 74

PALMA: EDIF. NAVES BLANCAS, VIAL 4, ILLA E, LOCAL 66, POL SON OMS 07610 PALMA
T. 971 12 68 32 - F. 971 12 68 30

E-MAIL: ctiba@telefonica.net

EMPRESA CONSULTORA:

CENTRE TECNOLÒGIC DE LA INDÚSTRIA BALEAR

EQUIP REDACTOR:

MATEU CARRIÓ MUNTANER, ARQUITECTE. DIRECTOR DE L'EQUIP REDACTOR

JOAN ALBERT BORRÀS CASTELL, ARQUITECTE. DELEGAT DEL CONSULTOR

JOANA MARIA SEGUÍ PONS, DRA. EN GEOGRAFIA (UIB)

M^a DEL PILAR DELGADO MÉNDEZ, ADVOCADA

DANIEL RAMON MANERA, BIÒLEG

MEMÒRIA INFORMATIVA:

JOANA MARIA SEGUÍ PONS, DRA. EN GEOGRAFIA (UIB) (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

MIQUEL ÀNGEL COLL RAMIS, GEÒGRAF. (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

MARIA ROSA MARTÍNEZ REYNÉS, DRA. EN GEOGRAFIA (UIB). (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

ESTHER RULLAN BAUZÀ, GEÒGRAFA. (Apartats 1.1, 1.2, 1.3.1)

M^a DEL PILAR DELGADO MÉNDEZ, ADVOCADA (Apartat 1.5)

MARIA ANTÒNIA GALMÉS GARÍ, ENGINYERA INDUSTRIAL (Apartats 1.3.2, 1.4)

ALMUDENA JORDÁN ALBESA, ARQUITECTA (Apartats 1.3.3, 1.3.4)

SUPORT CARTOGRÀFIC:

SERVEI DE SISTEMES D'INFORMACIÓ GEOGRÀFICA I TELEDETECCIÓ (UIB)

MAURICI RUIZ PÉREZ, DIRECTOR SSGT, BIÒLEG I TÈCNIC SIG

MIQUEL NADAL REIG, GEÒGRAF I TÈCNIC SIG

CENTRE TECNOLÒGIC DE LA INDÚSTRIA BALEAR

MARIA ANTÒNIA GALMÉS GARÍ, ENGINYERA INDUSTRIAL

ALMUDENA JORDÁN ALBESA, ARQUITECTA

I.- MEMÒRIA INFORMATIVA

1.- MEMÒRIA INFORMATIVA.....	6
1.1.- INFORMACIÓ DEL TERRITORI	6
1.1.1 EL MUNICIPI	6
1.1.2 MEDI FÍSIC I NATURAL.....	7
1.1.2.1 RELLEU	7
1.1.2.2 GEOLOGIA I LITOLOGIA.....	8
1.1.2.3 HIDROLOGIA.....	10
1.1.2.4 CLIMATOLOGIA	13
1.1.2.5 CAPACITAT AGROLÒGICA	14
1.1.2.6 VEGETACIÓ	15
1.1.2.7 ESPAIS NATURALS PROTEGITS.....	17
1.1.2.8 FAUNA	18
1.1.2.9 RISCOS.....	20
1.1.2.10 PAISATGE I USOS DEL SÒL.....	22
1.2.- INFORMACIÓ ECONÒMICA I DEMOGRÀFICA.....	25
1.2.1. ESTUDI I PROGNOSI DEMOGRÀFICA.....	25
1.2.1.1 .EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL MUNICIPI	25
1.2.1.2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINAT	27
1.2.1.3 ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ	29
1.2.1.4 ORIGEN DE LA POBLACIÓ.....	32
1.2.1.5 MIGRACIONS	35
1.2.2 HABITATGE	37
1.2.2.1 EVOLUCIÓ DE L'HABITATGE.....	37
1.2.2.2 L·LICÈNCIES D'OBRES. EVOLUCIÓ	40
1.2.2.3 SUPERFÍCIE ÚTIL DELS HABITATGES PRINCIPALS	40
1.2.3 ACTIVITAT ECONÒMICA.....	42
1.2.3.1 ATUR. EVOLUCIÓ	43
1.2.3.2 AFILIATS A LA SEURETAT SOCIAL	44
1.2.3.3 ACTIVITATS INDUSTRIALS.....	46
1.2.3.4 ACTIVITATS COMERCIALS	47
1.2.3.5 ACTIVITATS DE RESTAURACIÓ I BARS	48
1.2.3.6 OFICINES BANCÀRIES.....	49
1.2.3.7 ACTIVITATS AGRÀRIES	49
1.2.3.8 ÍNDEX SECTORIALS GENERALS.....	52
1.3.- INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS	53
1.3.1 XARXA DE COMUNICACIONS	53
1.3.1.1 TRANSPORTS.....	53

ÍNDIX

1.3.1.2	COMUNICACIONS	58
1.3.2	XARXES D'INFRASTRUCTURES: ENERGIA, AIGUA POTABLE, SANEJAMENT ..	58
1.3.3	XARXA D'EQUIPAMENTS : ESCOLAR, SANITARI, ASSISTENCIAL, SOCIAL, CULTURAL, ESPORTIU	62
1.3.4	XARXA D'ESPAIS LLIURES.....	63
1.4.-	ELEMENTS I EDIFICIS DE PATRIMONI HISTÒRIC.....	65
1.5.-	PLANEJAMENT MUNICIPAL VIGENT	65
1.5.1	CLASSIFICACIÓ DEL SÒL (ART. 4 DE LES NNSS).	65
1.5.2	QUALIFICACIÓ DEL SÒL.....	65
1.5.3	MODIFICACIONS.....	67
1.6.-	BIBLIOGRAFIA I FONTS.....	69
1.7.-	RECURSOS WEB	71

ADAPTACIÓ DE LES NNSS D'ALGAIDA AL PLA TERRITORIAL INSULAR DE MALLORCA

DE MALLORCA

1.- MEMÒRIA INFORMATIVA

1.1.- INFORMACIÓ DEL TERRITORI

1.1.1 EL MUNICIPI

El municipi d'Algaida, amb una extensió de 89,70 km², està situat al sud-oest del Pla de Mallorca i és el dotzè més extens de l'illa. Els seus límits administratius són: Lluçmajor al sud, Palma a l'oest, Santa Eugènia, Sencelles i Lloret al nord i Montuïri al llevant. Tot i que dins el municipi hi trobam tres nuclis de població: Algaida, Pina i Randa, segons les dades de població de l'any 2007 amb 4.527 habitants, el municipi d'Algaida tenia una densitat de 50,5 habitants/km², xifra molt baixa si tenim en compte que la mitjana de Mallorca, al 2007, era de 224,9 habitants/km².

FIGURA 1 LOCALITZACIÓ DEL TERME MUNICIPAL D'ALGAIDA.

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica de la UIB, 2008.

Les nombroses restes arqueològiques que trobam repartides pels diversos indrets del terme ens indiquen que els primers pobladors daten de l'època prehistòrica. A l'època de dominació àrab, el territori que actualment ocupa el municipi d'Algaida estava inserit en una unitat administrativa major que s'anomenava Juz' de Muntuy. La població musulmana no estava reunida en grans nuclis de població tal com els coneixem ara, sinó que s'agrupava al voltant de punts d'explotació agrícola —alqueries i rafals— situats als llocs de terres més fèrtils o propers a punts d'aigua i que, posteriorment, donaren lloc als pobles de Randa, Pina i Algaida (www.ajalgaida.com)..

1.1.2 MEDI FÍSIC I NATURAL

1.1.2.1 RELLEU

Algaida forma part de la unitat morfològica de la Depressió Central mallorquina i, concretament, de la zona coneguda com el Pla. Una zona caracteritzada per tenir un relleu relativament variat a on s'alternen planures de petites dimensions de dipòsits tabulars amb elevacions aïllades i desgastades (Rosselló Verger, 1964).

Algaida es troba situada entre les dues grans regions plegades de Mallorca: la serra de Tramuntana i les serres de Llevant. El pla es caracteritza per ser una zona amb valls obertes i amples, amb puigs de poca alçada. El puig de Randa és una excepció pels seus 555 m. Aquest puig es localitza a migjorn, a la zona més muntanyosa del terme, en el massís de Randa, amb els puigs de Son Reus, de Pola i d'en Bord. A l'oest del massís està la serra de Galdent, amb els puigs de Son Roig i de ses Bruixes. Aquesta serra i el massís de Randa fan de partió amb el municipi de Lluçmajor (vegeu mapa PI-3. Model digital d'elevacions i mapa PI-4. Model digital de pendents). A l'est del massís de Randa, el puig de ses Tres Fites realitza una funció partionera, separant els municipis de Montuïri, Algaida i Lluçmajor. Vinculades a aquesta zona muntanyosa tot el sud i sud-est del municipi i fins a la vila d'Algaida hi trobem puigs, putxets i comellars, com el puig de Castellitx, Son Veny, putxet de Son Redó i d'en Cerdà, o el Comellar de Sa Coma.

El descens en altitud es perllonga des d'aquest extrem sud, sud-oriental passant per la vila d'Algaida fins a l'occident, on està el municipi de Palma i una zona planera, a l'extrem nord-occidental, per on circula el torrent de Son Pujol en el partió amb el municipi de Santa Eugènia.

Tot aquest altiplà, entre els 200 i 150 m d'altura, que ocupa la major part del municipi fora de l'extrem muntanyós del sud i sud-est, està solcat per nombroses síquies que aprofiten les aigües de les fonts. A llevant es troba la zona més baixa del municipi, en el contacte amb Montuïri, i per on circula el torrent de Castellitx. La direcció nord del torrent deixa el poble de Pina a occident, a l'altiplà amb ses Moles, i el Puig de na Dolça a llevant, en el límit amb els termes de Montuïri i Lloret (Bibiloni et al., 1999)

1.1.2.2 GEOLOGIA I LITOLOGIA

Els materials més antics que es troben en el terme d'Algaida tenen una edat d'uns 190 milions d'anys i es formaren durant el Triàsic superior i Juràssic inferior (Barnolas, 1991; vegeu mapa PI-5. Litològic).

Dolomies i margues: A l'est del massís de Randa, als voltants del Puig de Pola, es troben roques dolomítiques. També hi ha un petit aflorament al camp de la Mata entre Son Coll Vell i Castellitx de la Pau. Es tracta, fonamentalment, d'estructures mesozoiques de direcció nord-est a sud-oest. Són relleus relativament enèrgics caracteritzats per un alt grau de tectonització i els afloraments exhibeixen una elevada defracturació per l'acció fisico-química durant milions d'anys. El conjunt d'aquests materials es dipositaren en una plataforma carbonatada soma, possiblement en un ambient de plana de marees. Aquesta unitat és del Triàsic superior i el Juràssic inferior.

Margues i margocalcàries: Aquesta unitat aflora a tota la serra de Galdent i a la zona del Puig de Castellitx fins al pla de Tauré. El gruix és molt variable i consisteix en una ritmita calcària constituïda per calcàries wackestones, argiles grises i margues grises, disposades en capes de 30-50 cm en la base i 30 a 15 cm al sostre. Els dipòsits d'aquesta unitat són sediments d'aigües tranquil·les i ambient reductor, amb fauna pelàgica, que es poden interpretar com a sediments de plataforma externa del talús. L'edat d'aquesta unitat és Dogger, comprès entre l'Aalenità i el Bajocià (176 milions d'anys). En el mapa de l'ITGME (Barnolas, 1991), el Puig de Castellitx queda englobat dins de la unitat de calcàries oolítiques i calcàries tabulades amb sílex d'edat Dogger - Malm. Aquesta unitat està constituïda per sediments calcaris, els seus afloraments originen zones de relleu que coincideixen amb les alineacions muntanyoses.

Dins de l'era Terciària, al municipi predominen els materials de l'Eocè i l'Oligocè, així com del Miocè inferior i del Pliocè Superior (Barnolas, 1991; vegeu mapa PI-5. Litològic)

Calcàries esculloses: Afloren al llarg de la carretera de Randa a Albenyà i al sud-est del puig de Castellitx, també al Puig de Son Veny. Hi ha un petit aflorament a ses Tres Fites, en el límit amb Montuïri. Aquesta unitat, essencialment carbonàtica, està formada per calcàries bioclàstiques en capes ben estratificades i intercalacions margoses en la base amb abundants Nummulits. Continua amb fàcies de calcàries massives amb abundants rodofícies en la base, que són substituïdes gradualment per coralls. Aquesta fàcies de calcàries esculloses dóna relleus abruptes, fàcilment identificables en el camp. Aquesta unitat és d'edat Eocè superior - Oligocè inferior (33 milions d'anys).

Calcarenites amb conglomerats i guixos: Els aflorament d'aquesta unitat són del Miocè inferior. Tenen una ampla representació al sud del municipi, inclou el massís de Randa i els seus voltants. Aquests material es recolzen discordantment sobre els sediments de l'Oligocè, així com del Cretaci inferior i Juràssic. Aquesta unitat, en la base, disposa de 5 metres de conglomerats poligènics massius, de color gris, amb còdols heteromètrics de calcàries i dolomies juràssiques amb una mida mitjana de 5-8 cm i màxima de 20 a 30 cm. Els còdols tenen una matriu de microbretxes i calcarenites gris clar i groguenc. Sobre aquest tram es disposen 2 m més de conglomerats similars amb incrustacions de 20 a 40 cm de calcarenites. Culminen amb 10 m d'arenisques i calcàries bioclàstiques de gra mig, de to groguenc, amb còdols (fins el 25%) de calcàries juràssiques i sílex. Aquesta litofàcies de calcarenites són dipòsits de plataforma carbonàtica costanera; els nivells basals de conglomerats i bretxes representen el lag transgressiu basal de la formació. L'edat d'aquesta unitat és Miocè inferior (Aquitanià-Burdigalià, entre 23 a 16 milions d'anys). Sobre aquesta unitat basal se situa un conjunt de margues amb una complexitat tectònica que fa difícil estimar la seva potència. Solen originar zones planes deprimides i vessants suaus recoberts per dipòsits superficials. Aquesta unitat està constituïda per margues de color verd o gris quan estan fresques i groguenques quan estan alterades, amb intercalacions de nivells d'arenisques i silexites en capes de 20 a 100 i 5 a 20 cm, respectivament. Els dipòsits d'aquesta unitat s'interpreten en relació a l'existència d'un talús inestable en el que se dipositen margues pelàgiques amb silexites turbidítiques i olistolits; aquesta seqüència finalitza per col·lapse tectònic. L'edat d'aquesta unitat és Miocè inferior – mitjà (Aquitanià – Languià , entre 23 i 15 milions d'anys).

Margues predominantment de calcarenites: Afloren al nord-est del massís de Randa, a Llevant del municipi (Son Cerdà, Son Mallol, Males Herbes, Son Trobat) en el límit amb Montuïri. Aquesta unitat formada per materials blans dóna morfologies suaus. Els afloraments calcaris que coronen la sèrie donen lloc a morfologies de sostre pla i al seu

peu es disposen les margues recobertes per dipòsits de vessant. La base és erosiva i discordant sobre les unitats més antigues. Són conglomerats amb còdols esfèrics i matriu argilosa, que passen a margues verdes amb guixos. Els nivells carbonàtics del sostre són calcàries lacustres. L'edat de la unitat és el Miocè mitjà (Serraval-lià, entre 14,8 i 11,2 milions d'anys). Aquests dipòsits corresponen a una seqüència deposicional que s'inicià amb un episodi de canals fluvials amb rebliment conglomeràtic i evolucionà cap a un ambient de conca evaporítica, tot culminant amb un episodi lacustre d'aigua dolça.

Calcarenites bioclàstiques: Afloren a tot el sector occidental del municipi i formen una ampla planura. El conjunt es tracta de calcarenites bioclàstiques de gra mig a groller amb una potència mitjana de 30 a 50 m. Es tracta de sediments de plana litoral que mostren seqüències someres en les que es localitzen des de shoals bioclàstics fins a dipòsits de platja. Són materials del Pliocè superior al Pleistocè (3,6 a 1,8 milions d'anys).

Durant el Quaternari, l'alteració de les roques calcàries va generar grans extensions de dipòsits residuals d'argiles vermelles o "terra rossa". Aquesta terra abunda sobre els afloraments de les calcarenites bioclàstiques pliocenes com és el cas de la zona central del municipi al voltant de la vila d'Algaida, i entre aquesta i Pina. També hi ha dipòsits al·luvials de llims i argiles a l'extrem oriental per on circula el torrent de Castellitx.

1.1.2.3 HIDROLOGIA

- **LES AIGÜES SUPERFICIALS**

La naturalesa calcària del subsòl impedeix l'existència de corrents superficials permanents d'aigua. Per això parlem de torrents, amb escorrenties que depenen de la intensitat de les pluges, però que degut a la sobreexplotació de les aigües subterrànies i al descens del nivell freàtic, cada vegada porten menys aigua. És important dins el terme el sistema d'aprofitament de l'aigua de les fonts des de l'època musulmana a través de les sèquies d'Albenya, Son Coll, Son Mallol, Son Munar, can Comunes (Bibiloni et al., 1991).

Pel que fa a la xarxa de torrents, el municipi es divideix en dues grans conques: a la zona oriental les aigües drenen cap a el vessant d'Alcúdia a través de la conca del torrent de Muro; i la zona occidental cap a el vessant de Palma, a través de la conca del torrent de Son Pujol. L'extrem meridional de la serra de Galdent i part del massís de Randa drenen cap el sud-oest a la conca del torrent de na Joanota (vegeu mapa PI-6. Hidrologia superficial).

Pel que fa a la zona occidental, el torrent de Son Capellà que té la seva capçalera als voltants de la zona muntanyenca del sud, vora els puigs de Son Veny i Castellitx, el putxet de Son Redó, el comellar de sa Coma, i la moleta d'Albenya, circula per l'hort d'en Borràs seguint paral·lel al camí de muntanya i travessa la carretera de Manacor a Son Lloret i en direcció nord-est deixa el municipi com a torrent de Son Pujol. Més endavant, en el terme de Palma, connecta amb el torrent de sa Síquia travessant les costes de Xorrigo.

Dels vessants septentrionals del massís de Randa, puigs de Pola i de ses Tres Fites neix una xarxa de drenatge que, en direcció nord-est cap a la zones baixes, desguassa al torrent d'Alcoraia que ve de Montuïri i que, conjuntament amb les aigües de Pina, configura el torrent de Castellitx. Aquest torrent, en sentit nord, entra en el terme de Sencelles, després cap a ponent rep les aigües del torrent de Sencelles en el terme de Costitx, a continuació les del torrent d'Almedrà al municipi d'Inca, formant el torrent de son Bordils o de Muro i mor a s'Albufera.

• LES AIGÜES SUBTERRÀNIES

La Directiva Marc de l'Aigua (DMA) defineix una massa d'aigua subterrània com un volum diferenciat d'aigua subterrània en un o més aqüífers. Per al conjunt de les Balears, el vigent Pla Hidrològic delimita i identifica territorialment els aqüífers en unitats hidrogeològiques. Aquestes unitats de gestió constitueixen la unitat territorial bàsica de la qual es disposa d'informació hidrogeològica individualitzada. Les masses d'aigua subterrània corresponen bé a unitats hidrogeològiques completes o bé a parts diferenciades d'elles. La memòria de l'esborrany del Pla Hidrològic de la demarcació de les Balears (2008) incorpora els criteris establerts a la DMA i identifica 65 masses d'aigua subterrània a Mallorca. Al municipi d'Algaida li correspon la massa d'aigua 18.15-M3 Algaida, amb una superfície de 36,6 km². Aquesta massa d'aigua subterrània té uns recursos potencials de 1,61 Hm³ any, en funció de la precipitació repartida sobre la superfície de la massa.

El nou Pla Hidrològic preveu un descens en les precipitacions passant a ser els recursos potencials el 2015 de 1,56 Hm³ any. També s'ha de destacar que la part nord-occidental del municipi pertany amb altres 5 municipis (Lloret, Costitx, Santa Eugènia, Sencelles i Palma) a la massa d'aigua 18.14-M1 Xorrigo, amb una superfície de 115,2 km². Tota aquesta massa d'aigua subterrània té uns recursos potencials de 10,80 Hm³ any, en funció de la precipitació, amb una disponibilitat total de 10,93 Hm³ any.

Les fonts del municipi són importants i ja s'ha comentat que es troben aprofitades a través de sèquies. Són les fonts d'Albenya, Castellitx de la Pau i de Punxuat i, sobre tot, destaquen les fonts de Pina i de Randa, amb documents de regulació de l'aigua de l'any 1551 (Bibiloni et al., 1999).

Segons les dades de l'any 2006, el balanç hídric de la massa d'aigua subterrània d'Algaida té unes entrades de 1,8 Hm³ any (als ja comentats 1,61 Hm³ de precipitació, s'afegeixen 0,15 Hm³ de retorn de regs, i de 0,04 Hm³ de pèrdues en la xarxa d'abastament). Les sortides d'aigua o disponibilitat de recursos se xifren en 1,8 Hm³ / any repartides, a través del bombeig, en 0,18 Hm³ per a l'abastament urbà, 0,11 Hm³ per a ús domèstic (0,29 Hm³ per abastament humà) i de 1,51 Hm³ per a ús agrícola que inclou el reg de 215 ha de cultius.

Pel que fa al risc de vulnerabilitat dels aqüífers, el Pla Territorial de Mallorca estableix cinc categories de risc: molt elevada, elevada, moderada, baixa i molt baixa. Aquest risc ve donat pel tipus d'aqüífer (lliure o confinat), la permeabilitat dels materials i la profunditat a la qual es troba la superfície freàtica. La categoria del risc indica la facilitat amb la que les aigües contaminades s'infiltrin i afectin a la qualitat de les aigües dels aqüífers que s'hi troben. Al municipi d'Algaida el risc és molt elevat als dipòsits de calcàries esculloses, al llarg de la carretera de Randa a Albenyà, al sud-est del puig de Castellitx, i que afecten la massa d'aigua 18.15-M3 (vegeu mapa PI-7. Hidrologia subterrània). També hi ha risc molt elevat a afloraments de calcarenites bioclàstiques al voltant de la vila d'Algaida: Son Alegre, Son Barceló, Son Verdera i Son Garbí. Les dues primeres afecten la massa 18.15-M3 i les dues últimes la massa 18.14-M1 Xorrigo. El risc és elevat al sud de la vila, des de Son Vidal fins a Son Alegre, i als dipòsits al·luvials per on transcorre el torrent de Castellitx, zona oriental del municipi. Tota la zona sud, ocupada per calcarenites amb conglomerats i guixos té un risc Moderat.

Les principals pressions que rep la massa d'aigua 18.15-M3 Algaida poden venir per contaminació difusa de l'agricultura i per la contaminació puntual d'una benzineria amb 6 dipòsits, amb un volum total de 110 m³ de combustible, granges, fosa sèptica i cementiri. A l'any 2006 aquestes pressions no s'havien traduït en impactes sobre la massa d'aigua.

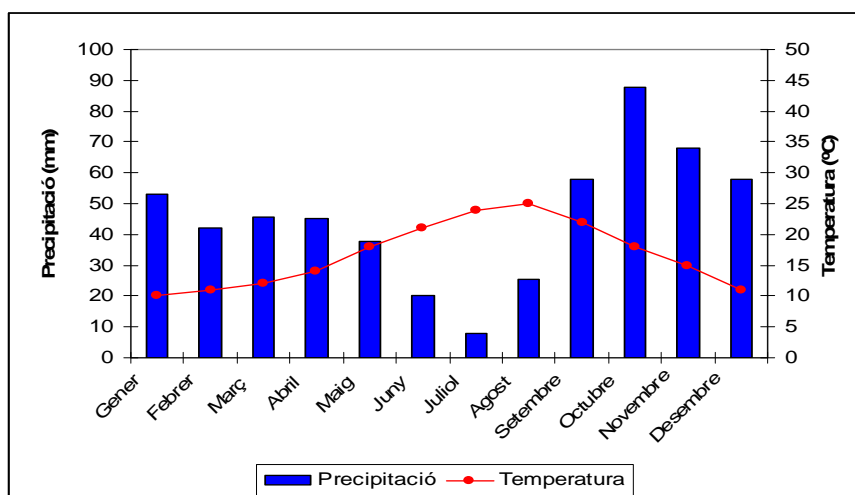
Les aigües residuals de la vila d'Algaida i Pina són tractades amb les de Montuïri en la EDAR Algaida-Montuïri, amb tractament terciari de 1.200 m³ dia (260.060 m³ any) i abocades al torrent de Castellitx. Hi ha un projecte per utilitzar un volum de 0,2 Hm³ any

d'aigües depurades per regar unes 90 ha. Aquest projecte es basa en un conveni de col·laboració entre la Conselleria d'Agricultura i Pesca del Govern Balear, l'Institut Balear de Sanejament (IBASAN, actualment dins de l'Agència Balear de l'Aigua) i la Comunitat de regants d'Algaida-Montuïri, firmat el 20 de desembre de 2005 (BOIB núm. 48 de 4/4/2006).

1.1.2.4 CLIMATOLOGIA

Algaida es caracteritza per tenir un clima típicament mediterrani. La mitjana anual de precipitacions oscil·la entre els 450 i 550 mm, depenent de l'any. Tal i com s'observa a ne'l següent climograma, les precipitacions es distribueixen de forma molt irregular al llarg de l'any. El màxim de pluges es dona a la tardor, mentre que el mínim, molt acusat, apareix als mesos d'estiu. L'aridesa estival és una característica molt freqüent del clima mediterrani. D'altra banda, és habitual que a finals d'estiu i durant la tardor es formin tempestes que produeixen precipitacions intenses que, en alguns casos, poden provocar fins i tot inundacions (vegeu mapa PI-11. Àrees de Prevenció de Riscos (APR) Pla Territorial de Mallorca).

GRÀFIC 1 CLIMOGRAMA D'ALGAIDA

Font: Agència Estatal de Meteorologia (Aemet). Elaboració pròpia a partir de les dades de l'estació B670 - Algaida I. Període 1934-2001.

Respecte a la temperatura, la mitjana anual oscil·la entre els 16°C i 17°C. Les temperatures màximes solen sobrepassar els 30°C, i es produeixen normalment durant els mesos d'estiu (juny, juliol i agost). Es solen donar per l'entrada d'onades de calor que provenen del sud-est. En canvi, les temperatures mínimes arriben a baixar fins els 0°C, durant els mesos de

gener i febrer, provocant gelades. No obstant, les nevades són esporàdiques, al segle XX sobretot es recorden la nevada de 1956, que afectà a tota l'illa de Mallorca, i les del 1985 i més recentment la del 2005. A més, també cal esmentar les boires, que es produeixen quan hi ha una manca de vents i núvols, juntament amb molta humitat.

Els vents que hi predominen són els del nord-est (gregal), est (llevant) i sud-oest (llebeig). Així mateix, al llarg dels mesos càlids (des de maig fins a setembre), bufa l'embat a causa de la variació diürna de la temperatura entre la mar i la terra.

1.1.2.5 CAPACITAT AGROLÒGICA

Tal i com es pot observar al mapa (PI-8. Capacitat agrològica), el terme municipal d'Algaida, es caracteritza pel predomini de sòls moderadament productius. Aquest factor ha permès que la major part del municipi algaidí estigui ocupat per terres de conreus extensius (vegeu mapa PI-8 Usos del sòl).

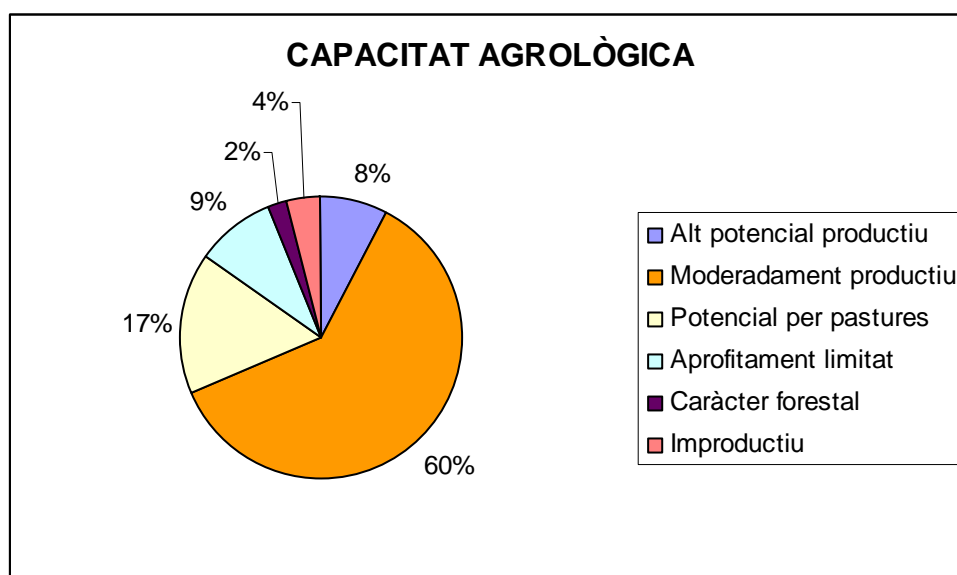
TAULA 1 CAPACITAT AGROLÒGICA. ALGAIDA 2008

CAPACITAT AGROLÒGICA	SUPERFÍCIE (Ha)
Alt potencial productiu	688,35
Moderadament productiu	5.442,53
Potencial per pastures	1.481,33
Aprofitament limitat	805,43
Caràcter forestal	206,00
Improductiu	346,61

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir del mapa 1:50.000 de classes de capacitat agrològica del Ministeri d'Agricultura i Pesca.

Tal i com es detalla al següent gràfic, un 60,67 % del sòl del municipi és moderadament productiu (5.442,53 Ha), en general es tracte de terrenys amb poques pendents. D'altra banda, un 16,51 % té potencial per a pastures (1.481,33 Ha), destacant la seva presència a les zones amb costers com és el cas del Puig de Castellitx, Puig de Pola o el Puig de Son Alegre. Referent als sòls amb un aprofitament limitat, ocupen el 8,98 % del territori (805,43 Ha), els improductius el 3,86 % (346,61 Ha) i els que tenen caràcter forestal tan sols es troben presents a un 2,30 % del terme (206 Ha). En el cas dels sòls improductius, es troben presents als nuclis urbans d'Algaida, Pina i Randa, a més de les zones amb relleus abruptes com són el Puig de Randa, Puig de Son Roig, Puig de Ses Bruixes, etc.

GRÀFIC 2 CAPACITAT AGROLÒGICA. ALGAIDA 2008

Font: Elaboració pròpia a partir del Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB.

En darrer lloc, cal dir que, a diferència de molts de municipis del Pla de Mallorca, Algaida destaca per ser dels que té menys superfície amb alt potencial productiu, aquesta categoria tan sols representa el 7,67 % del territori (688,35 Ha), i es concentra fonamentalment a la part oriental del municipi.

1.1.2.6 VEGETACIÓ

El nom d'Algaida, en àrab, significa "el bosc", per tant no és arriscat suposar que els catalans que arribaren aquí el segle XIII degueren trobar unes terres predominantment boscoses (Bibiloni, G. et al; 1999). A l'actualitat, es conserva una important massa forestal composta bàsicament per garriga i pinar, més abundant a la part sud-oest i sud-est del municipi (vegeu mapa PI-9. Vegetació natural), coincidint amb les zones de relleu més accidentat. No obstant, a la resta del terme també s'hi troben garrigues i pinars dispersos que tenen unes dimensions considerables (Son Amona, Son Bou, etc.). Freqüentment, les àrees boscoses presenten clarianes i zones de baixa densitat vegetal, degut sobretot a la ramaderia extensiva i l'explotació forestal. Al llarg dels segles, l'ocupació humana del territori ha provocat que la vegetació natural hagi estat substituïda, a molts d'indrets, per cultius agrícoles. Així doncs, avui dia, la major part del territori algaidí està format per terres

dedicades a la combinació de cereals i arbres de secà com l'ametller (*Prunus amygdalus*), el garrover (*Ceratonia siliqua*) i la figuera (*Ficus carica*).

TAULA 2 VEGETACIÓ NATURAL. ALGAIDA 2008

VEGETACIÓ	SUPERFÍCIE (Ha)
Alzinar	155,50
Bosc de ribera	5,09
Bosc mixt	548,74
Garriga	580,75
Pinar	1.247,34
Ullastrar	153,42
Total	2.690,84

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir de Mapa Topogràfic Balear (2006).

Al migjorn trobam la zona més muntanyosa del terme, amb el massís de Randa, i els puigs de Son Reus, Galdent, Son Roig, Son Redó i d'en Bord. El massís de Randa i els seus voltants, amb poc més de 1.000 hectàrees, són una Àrea Natural d'Especial Interès (ANEI) (vegeu mapa PI-10. Espais Naturals Protegits). És una zona majoritàriament forestal, amb predomini del pinar i la garriga, però amb algunes zones d'alzinars (a Albenya, per exemple) que ens indiquen que, abans de la invasió del pi mediterrani (*Pinus halepensis*), l'alzina (*Quercus ilex*) era l'arbre característic d'Algaida. Avui dia podem comptabilitzar només unes 155,5 Ha d'alzinar, però en qualsevol indret del terme trobam exemplars aïllats de molts anys, que demostren que fou un arbre característic de la zona.

Després del pinar amb una extensió de 1.247,34 Ha, la garriga és la segona formació vegetal amb major presència dins el terme, amb 580,75 Ha. En la majoria de casos, el pinar es troba associat als components típics de la garriga: ullastre (*Olea europaea* varietat *sylvestris*), mata llentisclera (*pistacia lentiscus*), bruc (*erica arborea*), romaní (*rosmarinus officinalis*), ginebró (*juniperus communis*), argelaga (*calycotome spinosa*), ginesta (*spartium junceum*), gatova (*ulex parviflorus*), estepa (*cistus albidus*), aritja (*smilax aspera*), albó (*asphodelus microcarpus*), càrritx (*ampelodesmos tenax*), aladern (*ramnus alaternus*) i cirerer de pastor (*crataegus oxyantha*). Aquest tipus de bosc mixt, si mateix ocupa un total de 548,74 ha.

Al massís de Randa també s'hi troben comunitats vegetals de penyal, amb presència d'algunes espècies endèmiques com la maçanella de penyal (*Helichrysum ambiguum*),

rèvola de penya (*Gallium crespinianum*) i la violeta de penyal. Altres espècies destacades són la falguera dauradella i la varietat endèmica *Pimpinella tragium* v. *Balearica*.

Cap a ponent trobam la línia divisòria entre els termes de Palma i Algaida, amb les costes de Xorrigo i Son Gual (250 Ha d'ANEI) que separen els reguius de Sant Jordi de les terres primes algaidines cobertes de pinars i garrigues (sa Comuna, Marina, ses Malloles, es Tancat Prim). Els pagesos amb menys recursos substituïren la garriga i els pedregars per plantacions d'ametlers, figueres i garrovers. L'ullastrar ocupa 153,42 Ha, la seva localització ve associada amb la presència de terrenys amb baixa capacitat agrològica.

La vegetació de bardissa que es situa a les parets seques està constituïda normalment per lianes i arbusts espinosos, com la vidalba (*Clematis cirrhosa*), gavrarrera (*Lonicera implexa*), assots (*Osyris alba*), abatzers (*Rubus ulmifolius*), esparragueres (*Asparragus stipularis*) i l'arritja (*Smilax aspera*). Aquestes formacions vegetals són molt importants, ja que tenen una funció de connexió biològica per tal d'evitar la fragmentació de poblacions d'espècies faunístiques i d'àrees de distribució de diferents espècies de flora.

La vegetació de ribera no és molt abundant al municipi d'Algaida, ja que tan sols ocupa 5,09 Ha. La seva presència ve determinada per la dels torrents de Pina i Son Capellà, on es troben alguns polls (*Populus nigra*) i sobretot canyes (*Phragmites cornmunk* ssp.).

Tot i que les poblacions vegetals del municipi s'han anat empobrint progressivament fruit de la pressió antròpica que han patit històricament, aquesta tendència està canviant durant els darrers anys i sembla que la superfície boscosa torna guanyar terreny arran de la decadència de les activitats agràries.

1.1.2.7 ESPAIS NATURALS PROTEGITS

- Per la LEN i el Decret d'Alzinars

Dins el terme municipal es troben àmplies zones protegides per la LEN (vegeu mapa PI-10. Espais Naturals Protegits). Per una banda, l'ANEI nº32 'Massís de Randa' és el més important en extensió dins el municipi (vegeu Taula 3). Es troba al sud (Puig de Randa, Serra de Galdent, zona dels puigs de Son Alegre, Castellitx, es Pouets, etc). D'altra banda, una petita part de l'ANEI nº 46 'Barrancs de Son Gual i Xorrigo' es localitza al flanc

occidental del municipi. En conjunt aquestes àrees ANEI representen un 15,24 % del terme.

TAULA 3 ÀREES NATURALS D'ESPECIAL INTERÈS. ALGAIDA 2008

MUNICIPIS	Nº D'ANEI	NOM	ALGAIDA (Ha)	TOTAL ANEI (Ha)
Algaida, Lluçmajor, Porreres i Montuïri		Massís de Randa	1129,82	3.673
Algaida, Palma, Santa Mar Marratxí, Sencelles		Barranc de Son Gual i Xorrigo	237,70	4.106
		TOTAL	1.367,52	7.779

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir del Pla Territorial de Mallorca (2004).

També es troba una zona ARIP al sud adossada a l'ANEI 'Massís de Randa'. Es tracta d'una àrea de grans dimensions que pel seu interès paisatgístic cal que sigui protegida. Representa un 12% del territori d'Algaida.

Pel que fa al Decret d'Alzinars 130/2001, es troben varies zones sota aquest tipus de protecció, sent la majoria d'elles de reduïdes dimensions. Són un total de 15 i, la majoria, es concentren al sud del terme on els reductes d'alzinars troben el seu millor medi per sobreviure. Sumen un total de 166,72 hectàrees, gairebé un 2% del terme. Aquests alzinars constitueixen ANEIs d'Alt Nivell de Protecció (AANP) (vegeu mapa PI-1. Pla Territorial de Mallorca).

Finalment, la Xarxa Natura 2000, dins el marc de la Directiva europea d'Hàbitats 92/43/CEE, defineix un tipus d'espai conegut com a LIC (Lloc d'Importància Comunitària). Aquesta àrea s'ubica al sud-est del municipi: el LIC de Randa, que té una extensió de 1.175 hectàrees, de les quals 668,20 es troben dins el municipi. Així, l'àrea protegida com a LIC representa un 7,5% de la superfície del terme.

1.1.2.8 FAUNA

Per tal d'entendre el tipus de fauna que actualment habita a Mallorca, cal fer un petit incís sobre els successos, elements o factors que l'han condicionada. La regressió del messinià posà en contacte l'arxipèlag amb la península Ibèrica a través del promontori balear. Aquest fet va provocar que animals de la península ibèrica colonitzessin les Illes Balears. Més tard la conca mediterrània va tornar a inundar-se tornant a separar les Illes Balears de la península ibèrica, circumstància que va provocar noves condicions d'insularitat, on les

diferents espècies haurien evolucionat i originat endemismes messinians que encara sobreviuen. Un altre element molt important de la fauna de Mallorca són les espècies arribades per via antròpica, és a dir, que han estat transportades a posta o casualment per l'home (Dolç Dolç, M., et al.; 1998). Les condicions climàtiques i les orogràfiques, són dos elements que també influeixen directament sobre la fauna, obligant-la adaptar-se a cada un d'aquests factors.

A grans trets, el municipi d'Algaida es caracteritza per la poca diversitat d'hàbitats, fet que es tradueix en una fauna relativament escassa –dins les limitacions del reduït nombre d'espècies de la nostra illa-. Les espècies depredadores es troben en franca regressió, malgrat estar protegides per la llei. Els ocells autòctons fa uns anys varen estar a prop de l'extinció a causa, en part, de la caça però, sobretot, per l'ús indiscriminat de pesticides en l'agricultura i substàncies per combatre la processionària. No obstant, avui dia, les espècies cinegètiques es veuen afavorides per repoblacions als vedats, però les aus migratòries, tord (*Turdus philomelos*) i cega (*Scolopax rusticola*), són de cada vegada més escasses. El corb (*Corvus corax*) gairebé ha desaparegut, quan fa 50 anys era molt abundant. D'aus rapinyaires podem parlar de la presència del xoric o xoriguer (*Falco tinnunculus*), que darrerament s'ha multiplicat gràcies a la protecció de què és objecte (Bibiloni, G.; et alt. 1999).

La fauna que trobam dins el municipi d'Algaida, és la següent:

- Mamífers: mostel (*Mustela nivalis*), conill (*Oryctolagus cuniculus*), llebre (*Lepus* sp), geneta (*Genetta genetta*), mart (*Martes martes*), moix salvatge (*Felis libyca* varietat jordansi), rata sellarda (*Eliomys quercinus*), eriçó (*Erinaceus algirus*), ratapinyada de graner (*Eptesicus serotinus*), ratapinyada de cap-gros (*Miniopterus scheubersii*) i de peus grans (*Myotis capaccinii*).

- Aus: perdiu (*Alectoris rufa*), guàtlera (*Coturnix coturnix*), corb (*Corvus corax*), xoric o xoriguer (*Falco tinnunculus*), pinsà (*Fringilla coelebs*), el rossinyol (*Luscinia megarhynchos luscinoides*), teulader (*Passer domesticus*), òliba (*Tyto alba*), mussol (*Otus scops*), busqueret (*Sylvia* sps), falcia (*Apus apus*), merla (*Turdus merula*), oroneta (*Hirundo rustica*), puput (*Upupa epops*), cega (*Scolopax rusticola*), tórtora (*Streptopelia turtur*). Algunes aus són endèmiques com és el cas del ferrerico blau (*Parus caeruleus*) o el reietó (*Regulus ignicapillus balearicus*). D'altres són migratòries destacant la presència del tord

(*Turdus philomelos*), ropit (*Erithacus rubecula*), estornell (*Sturnus vulgaris*), cega (*Scolopax rusticola*) o el tord comú (*Turdus philomelos*).

- Amfibis: calàpet (*Bufo viridis*).
- Rèptils: serp de garriga (*Macroprotodon cucullatus*), tortuga mediterrània (*Testudo hermanni*).
- Invertebrats: banyarriquer (*Cerambyx cerdo*), papallona (*Lymantria dispar*), caràbid (*Colosoma sycophanta*), cigala (*Tettigia orni*), cantàrida (*Chalcophora mariana*), *Brachycerus*, processionària (*Thaumetopoeia pityocampa*), perforador (*Dendrolinus pini*), llimac (*Milax gagates*), milpeus (*Julus sp.*), libel·lules (*Lestes viridis*), caragol (*Hélix aspersa*), caragol de serp (*Iberellus balearicus*), espècie autòctona de Mallorca, escorpí (*Buthus occitanus*), centpeus (*Lithobius forficatus*).

Pel que respecte a la distribució de la fauna sobre el territori, cal a dir, que varia en funció de la localització de la vegetació i els usos del sòl (veure mapes: PI-13.1. Usos del sòl; PI-9. Vegetació natural). Així doncs, a les zones d'alzinar, en són característiques espècies com el pinsà, el reietó, el ferrericó blau, el mart, el banyarriquer, el corc dels aglans, etc. Als indrets on predomina l'ullastrar o garriga, són freqüents les espècies com el conill, la llebre, la rata cellarda, la geneta, la perdiu, la tórtora, el busqueret, ocells migratoris com l'estornell i el tord, el calàpet, la serp de garriga, la tortuga mediterrània, la cigala, entre molts d'altres. Als pinars, trobam tot tipus de fauna, destacant la presència de la processionària, la qual sovint fa mal bé als pins. Al nucli urbà, predominen aus com el teulader i l'oreneta.

1.1.2.9 RISCOS

El PTM de Mallorca delimita les àrees de prevenció de riscos d'erosió, d'incendi, d'esllavissament i d'inundació. A Algaida es troben terrenys afectats per cadascun d'aquests riscos (vegeu mapa PI-11. Àrees de Prevenció de Riscos (APR) del Pla Territorial de Mallorca):

Les zones afectades per risc d'incendi es troben als indrets amb presència de vegetació. A la meitat sud-oriental del municipi es localitzen les masses boscoses més importants (vegeu mapa PI-9. Vegetació natural). La zona del Puig de Randa, la del puig de Castellitx, de son Alegre i la zona de son Redó, entre d'altres, es veuen molt afectades per aquesta

tipologia de risc. Per altra banda, a la perifèria de la meitat septentrional es troben puntualment altres zones afectades, per exemple la zona de ses Moles, Son Bou i can Floret, entre d'altres. Les àrees afectades representen un 17,17% de la superfície de tot el terme.

Pel que fa a aquest risc, cal afegir que La Direcció General d'Emergències, com a òrgan competent en matèria d'emergències i protecció civil en l'àmbit de la comunitat autònoma de les Illes Balears, va elaborar el pla especial de protecció civil anomenat: Pla especial d'emergències davant el risc d'incendis forestals (INFOBAL, 1 de setembre de 2005). En aquest Pla, a més de localitzar les zones amb risc d'incendi i d'incrementar-ne la superfície respecte les definides pel PTM, es dóna un valor al risc segons sigui Molt Alt, Alt, Moderat, Baix o Nul, tal com es pot veure al mapa PI-12. Risc d'incendi (Pla d'Emergències) i a la Taula 4. Les àrees afectades en aquest cas passen a representar un 22% del terme.

TAULA 4 RISC D'INCENDI. ALGAIDA 2008

TIPUS DE RISC	SUPERFÍCIE (Ha)	% DEL MUNICIPI
Extremadament Alt	1	
Molt Alt	11	
Alt	5	
Moderat	1	
Baix		

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir de l'INFOBAL, 2005.

Pel que fa al risc d'erosió, les zones majoritàriament afectades són els vessants de major pendent (vegeu mapa PI-4. Model digital de pendents). La Serra de Galdent al sud; el Puig d'en Bord al sud-est; i la zona de ses Moles al nord-est, entre d'altres. Aquestes àrees representen un 5,22% de tot el terme. Es tracta del segon risc en importància per darrera del risc d'incendi.

Hi ha varies àrees afectades pel risc d'esslavissament, totes elles concentrades al sud del terme municipal: la zona del Puig de Randa, la Serra de Galdent i el Puig d'en Bord. Representen un 4,78% del total del municipi.

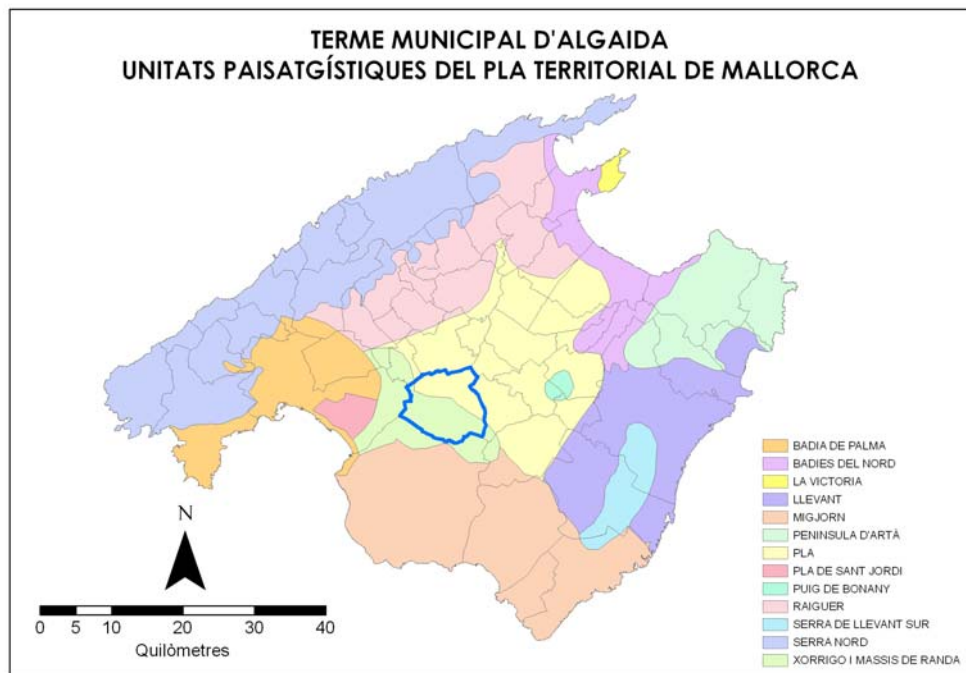
Respecte al risc d'inundació, es troba una petita àrea situada al sector nord-oriental, a banda i banda del curs principal del torrent de Castelltix, i una altra al sector sud-occidental, a la capçalera del torrent de Binissalom, afluent del torrent de Sant Jordi en el municipi de Palma. L'àrea afectada per aquest risc representa el 1,48% del municipi.

La Direcció General de Recursos Hídrics en l'Atles de zones inundables del Pla Hidrològic de les Illes Balears també delimita les zones d'inundació potencial que, en aquest cas, coincideixen amb les delimitades pel PTM (veure mapa PI-6 Hidrologia superficial).

1.1.2.10 PAISATGE I USOS DEL SÒL

Segons el Pla Territorial de Mallorca, el municipi d'Algaida, paisatgísticament s'integra dins dues unitats de paisatges: la del Pla de Mallorca i la de Xorrigo-Massís de Randa (veure figura 1. Unitats paisatgístiques del Pla Territorial de Mallorca). Amb una extensió semblant, la primera unitat paisatgística abasta la part nord-est del municipi, en canvi, la segona s'estén pel sud-oest del terme municipal. El Pla de Mallorca es caracteritza per ser una zona on es combinen zones relativament planes, intercalades amb alguns relleus de poca altura. Al llarg del temps, molta de la vegetació autòctona d'aquesta zona ha estat substituïda per conreus degut a l'acció antròpica. El resultat d'aquest procés ha estat un paisatge fortament antropitzat, definit a grans trets per la presència d'extenses zones agràries destinades als cultius de secà intercalades amb petites àrees de pinar i garriga. En canvi, la zona del Massís de Randa i Xorrigo, es caracteritza per la presència d'un relleu irregular, poblat per garrigues i pinars, exceptuant alguns costers, que es troben sembrats amb arbrat de secà (ametllers, figueres, garrovers, etc.).

FIGURA 1 UNITATS PAISAGÍSTIQUES DEL PLA TERRITORIAL DE MALLORCA.

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de UIB a partir del Pla Territorial de Mallorca (2004).

Algaida no ha estat aliè al procés de transformació d'usos del sòl que ha experimentat Mallorca, on s'ha passat d'un territori que fins a la primera meitat del segle XX es caracteritzava per la gairebé exclusiva dedicació als usos agroramaders, a un espai multifuncional. Actualment, dins el municipi hi conviuen diferents usos del sòl, des dels tradicionals, com poden ser les activitats agràries, fins a nous usos residencials o d'oci. No obstant, el paisatge que trobam avui dia dins el terme municipal d'Algaida, encara es caracteritza bàsicament pel predomini d'usos extensius (cultius i arbrat de secà), els quals ocupen un 53 % de la superfície del municipi (4.798,11 Ha). Destaca, sobretot, la presència d'ametllers, figueres, garrovers i diferents tipus de cereals, principalment ordi i blat..

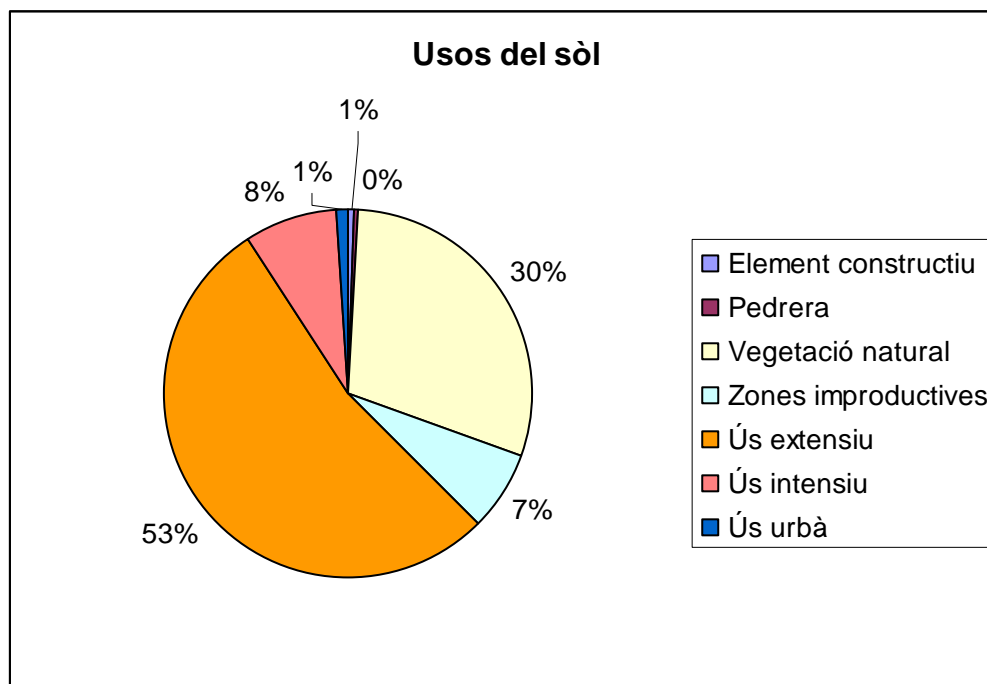
TAULA 1 USOS DEL SÒL. ALGAIDA 2008.

USOS DEL SÒL	SUPERFÍCIE (Ha)
Element constructiu	58,72
Pedrera	4,72
Vegetació natural	2.678,50
Zones improductives	631,22
Ús extensiu	4.798,11
Ús intensiu	729,04
Ús urbà	108,36

Font: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB a partir de Mapa Topogràfic Balear (2006).

Tal i com es pot veure al següent gràfic, la vegetació natural segueix mantenint un important pes sobre el territori, sent present a un 30 % del terme municipal (2.678,50 Ha). La seva localització va molt lligada a la presència de terrenys abruptes o terres amb baixa qualitat agrològica (vegeu mapa PI-8. Capacitat agrològica). D'atra banda, destaca l'escassa presència que tenen els usos intensius, ja que tan sols representen el 8 % de la superfície del municipi (729,04 Ha). Es concentren especialment cap a la part de llevant, coincidint amb la presència de terres amb una elevada capacitat agrològica.

GRÀFIC 1 USOS DEL SÒL. ALGAIDA 2008.

Font: Elaboració pròpia a partir del Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB, 2008.

A més dels conreus i la vegetació, cal tenir en compte altres factors alhora de configurar el paisatge, com és el cas dels elements constructius (possessions i cases de pagès) els quals, tot i només ocupar l'1 % del territori (58,72 Ha), tenen una gran rellevància paisagística. De fet, des dels anys seixanta, Algaida ha sofert una forta revalorització a causa de la demanda de gent externa, que hi ha construït nombroses casetes que, en molts casos, s'han convertit en primeres vivendes. Juntament a les edificacions rurals, un altre element característic és el predomini de les parcel·les de reduïdes dimensions separades per parets seques amb gran valor paisatgístic.

D'altra banda, tot i que dins el terme d'Algaida hi trobam fins a tres zones destinades a usos urbans (Algaida, Pina i Randa), aquests hi tenen una ocupació reduïda (1% del territori). Altres usos presents al municipi d'Algaida són els improductius, que representen el 7 % del territori (631,22 Ha) i les pedreres, amb una ocupació inferior a l'1% del municipi (4,72 Ha)

1.2.- INFORMACIÓ ECONÒMICA I DEMOGRÀFICA

1.2.1. ESTUDI I PROGNOSE DEMOGRÀFICA

L'anàlisi demogràfica del municipi d'Algaida que s'aborda en aquest apartat s'ha realitzat a partir de les dades municipals del Padró d'Habitants de l'Institut Balear d'Estadística de les Illes Balears (IBESTAT) complementat per les dades municipals històriques ofertes per l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

1.2.1.1 .EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL MUNICIPI

Algaida, el municipi més gran del Pla¹, té actualment 4.527 habitants i concentra el 0,55% de la població de Mallorca i el 0,4% de la població de les Illes Balears. La seva densitat, 50,5 habitants/Km², és molt baixa si la comparem amb la de Balears (205 habitants/Km²) o la de Mallorca (224 habitants/Km²).

La revisió de l'evolució de la població durant el llarg període històric (1.900-2.007) mostra que el municipi ha mantingut una dinàmica demogràfica estancada, quan no en franc retrocés, com pot observar-se a la Taula 1 i Gràfic 1. Així, si l'any 1.900 els efectius poblacionals superaven lleugerament els 4.000 habitants, el 2.007 amb prou feines superen els 4.500 el que suposa un creixement de només el 10,8% en tot el període. Aquest comportament és comú en molts dels municipis del Pla que van sofrir processos de despoblació per l'emigració, exterior a l'inici del SXX i de caràcter intern a partir de la dècada dels 50. Fou com a conseqüència de la forta demanda de treball generada en els municipis costaners per la pressió turística. Els nivells de població més baixos se'n donen el 1.981, (2.794 habitants) any en què s'havien perdut ja 1.290 efectius respecte de 1.900, és a dir un 31%.

La fase de creixement dels últims anys es concreta en l'increment de 1.733 efectius entre els anys 1.981 i 2.007, arribant als 4.527 habitants que, en xifres relatives, suposa un 62%,

¹ Les comparacions que es fan amb el conjunt del Pla, es refereixen sempre a la Mancomunitat del Pla, formada pels municipis de: Algaida, Ariany, Costitx, Lloret de Vista Alegre, Llubí, Maria de la Salut, Montuïri, Petra, Porreres, Sant Joan, Santa Eugènia, Sencelles, Sineu i Vilafranca de Bonany. per tenir tots ells característiques sociodemogràfiques i físiques similars.

molt superior a l'experimentat per Mallorca en aquell mateix període, el 34%, i superior també al de Balears, el 57%.

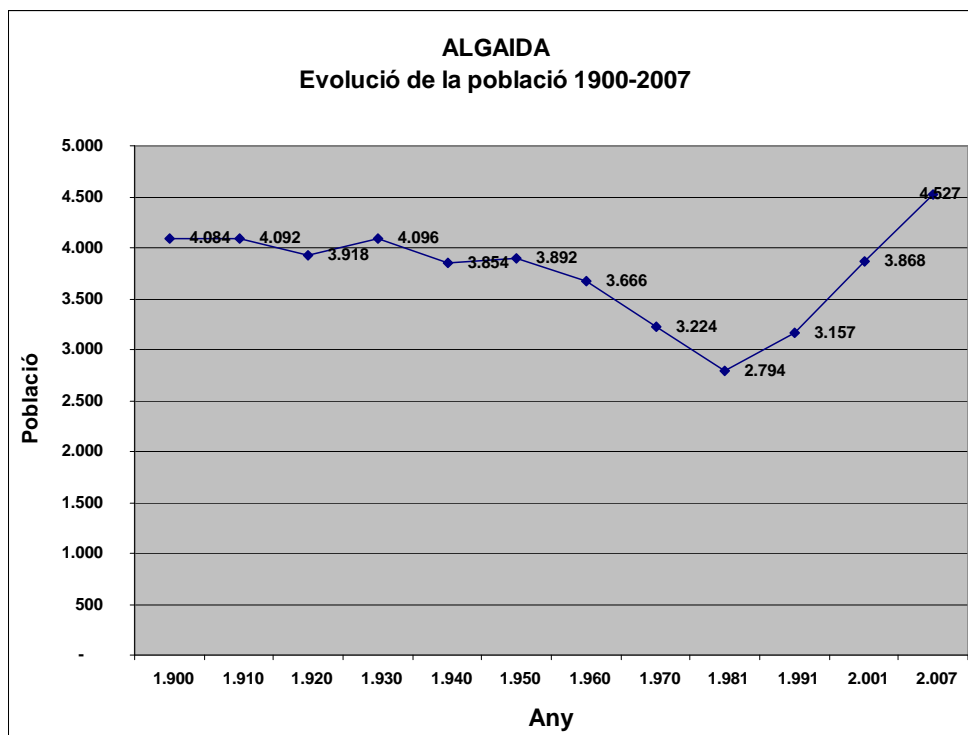
Aquest nou dinamisme d'Algaida es deu, fonamentalment, a immigracions internes nodrides principalment per població procedent de Palma però també, d'alguns enclavaments turístics com Calvià, Lluçmajor o dels municipis del Pla més pròxims com Montuïri, Petra o Lloret.

TAULA 1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ. ALGAIDA 1900-2007.

ANY	POBLACIÓ
1.900	4.084
1.910	4.092
1.920	3.918
1.930	4.096
1.940	3.854
1.950	3.892
1.960	3.666
1.970	3.224
1.981	2.794
1.991	3.157
2.001	3.868
2.007	4.527

Font: INE; IBESTAT

GRÀFIC 1 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ. ALGAIDA 1900-2007.

Elaboració pròpia a partir de: INE; IBESTAT

1.2.1.2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINAT

La població d'Algaida, majoritàriament (el 66%), es concentra en els tres nuclis de població del municipi, Algaida, Pina i Randa, en tant que només el 34% es troba disseminada, vegeu Taula 2 i Gràfic 2.

Algaida, que acumula el 86% de la població municipal és el nucli amb major població disseminada, el 36%, seguida de Randa amb el 23% i de Pina amb el 20%.

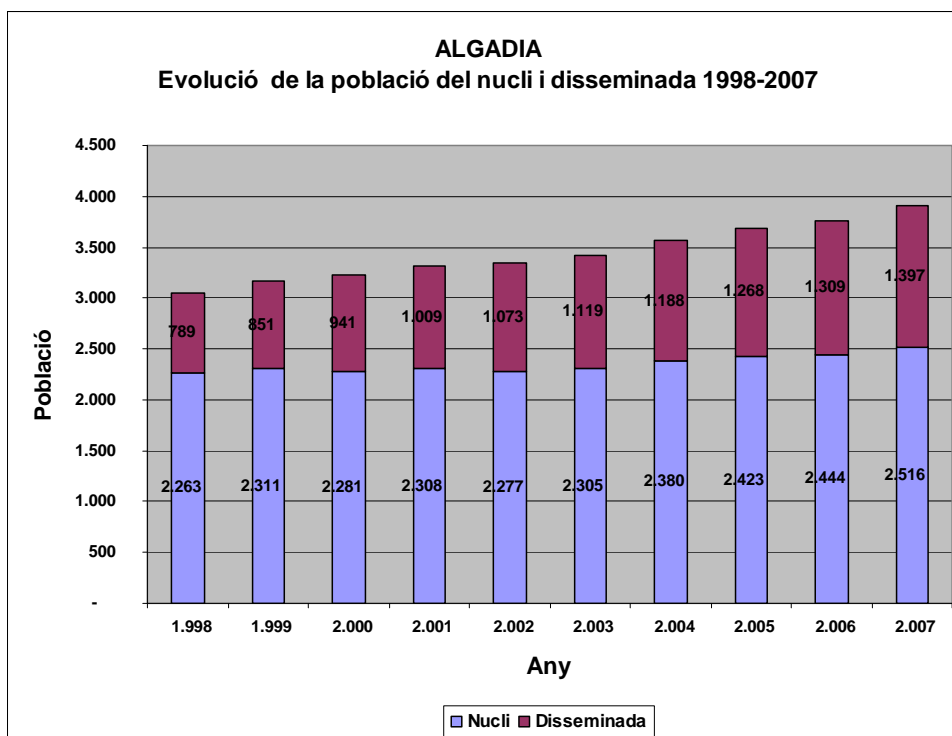
Una anàlisi evolutiva dels 10 últims anys (1.998-2.007) mostra una tendència global molt clara cap a l'increment de la població disseminada que ha crescut nou punts des de l'inici del període analitzat. Aquest procés es presenta més marcat a Algaida, on la població disseminada ha crescut deu punts, en tant que a Pina només s'incrementa en quatre punts. Cal destacar que Randa manifesta el comportament contrari, amb la pèrdua de cinc punts en la seva taxa de població disseminada sobre la població resident en el nucli concentrat.

TAULA 2 EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINADA. ALGAIDA 1998-2007.

	Any	1.998	2.000	2.007
ALGAIDA	Nucli	2.263	2.281	2.516
	Disseminada	789	941	1.397
	Total	3.052	3.222	3.913
	% disseminada	26	29	36
PINA	Nucli	334	358	410
	Disseminada	64	80	104
	Total	398	438	514
	% disseminada	16	18	20
RANDA	Nucli	66	65	77
	Disseminada	26	28	23
	Total	92	93	100
	% disseminada	28	30	23

Font: Nomenclàtor INE

GRÀFIC 2. EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DEL NUCLI I DISSEMINADA. ALGAIDA 1998-2007.

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

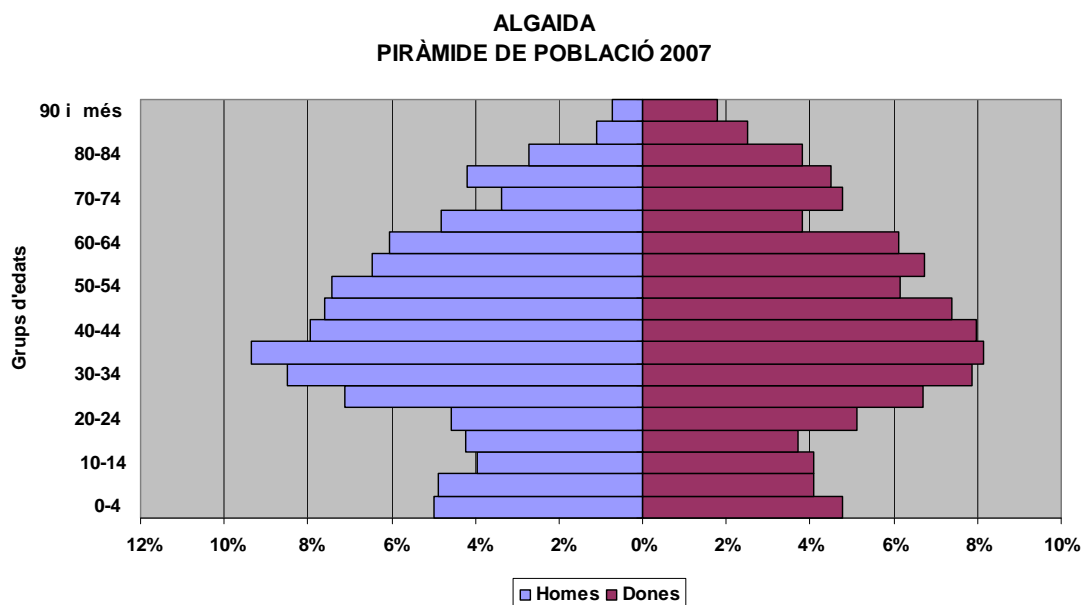
1.2.1.3 ESTRUCTURA DE LA POBLACIÓ

S'observa una distribució per edats típica d'una població madura, amb els majors contingents situats en els grups d'edat d'entre 25 i 59 anys que, conjuntament, acumulen gairebé el 52% del total de la població del municipi. Dins d'aquest tram d'edats són els residents que se situen entre els 30 i 44 anys els que tenen major pes percentual, conjuntament el 25%.

Contràriament, els grups de població situats en la base de la piràmide entre 0 i 19 anys tenen un menor pes, el 17% considerats conjuntament. Si observem grup a grup destaca el pes dels de 0 a 4 anys i de 5 a 9 anys, nou i cinc dècimes per sobre dels grups d'edat de 10 a 19 anys. Això s'explica per un repunt de la natalitat més aviat recent (Gràfic 3).

L'estructura per sexes mostra un predomini d'homes que representen el 51,8% de la població. No s'observen, tanmateix, grans diferències en aquesta variable per grups d'edat, amb una distribució percentual per edats similar. En termes absoluts, s'evidencia una característica molt comuna en poblacions madures occidentals: la major presència d'homes a la franja d'edats entre 30 i 54 anys davant la major presència de dones de 70 anys o més.

GRÀFIC 3 PIRÀMIDE DE POBLACIÓ ALGAIDA 2007.

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

Si comparem la població d'Algaida amb la de Balears i Mallorca per grans grups d'edat (*Joves*: 0-19 anys; *Adults*: 20-64 anys; *Majors*: 65 o més anys), segons s'exposa a la Taula 3 i als Gràfics 4, 5 i 6, podem comprovar que el municipi concentra major població, cinc punts més, que l'Illa i la Comunitat Autònoma en el grup *Majors*. És molt inferior, al contrari, la taxa del grup *Joves*, tres punts per sota que les taxes de les unitats de referència esmentades. Tot això explica l'alta Taxa d'Envel·liment d'Algaida (109,15) molt per a sobre de la de les Balears que és de 68 i de Mallorca que se situa entorn de 69,9.

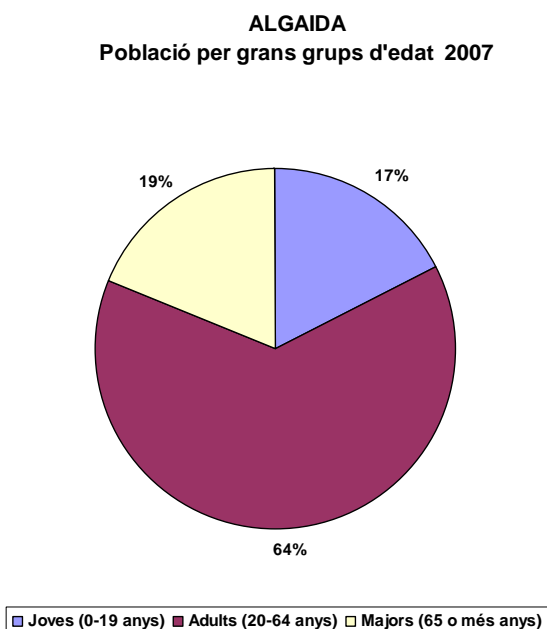
Una conseqüència del nivell d'envelliment de la població del municipi és l'elevada Taxa de Dependència (47,8), gairebé set punts superior a la taxa de Mallorca i de Balears.

TAULA 3 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. ALGAIDA 2007.

Grups d' edat	Balears	%	Mallorca	%	Algaida	%
Joves (0-19 anys)	207.197	20	164.600	20	787	17
Adults (20-64 anys)	682.399	66	534.589	66	2.881	64
Majors (65 o més anys)	141.054	14	115.086	14	859	19
Total	1.030.650	100	814.275	100	4.527	100

Font: IBESTAT

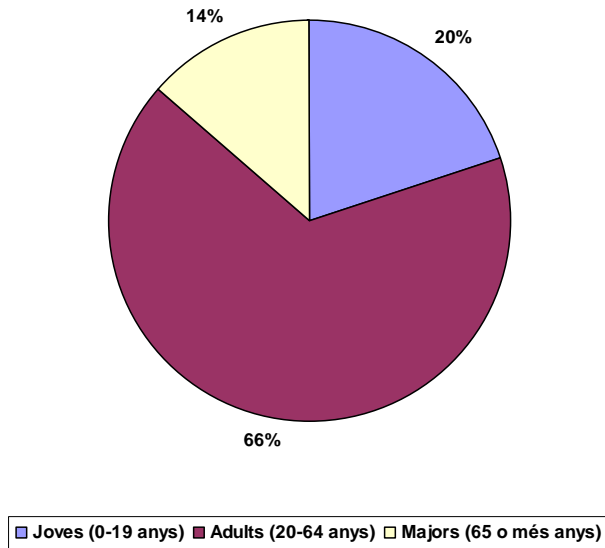
GRÀFIC 4 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. ALGAIDA 2007.

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 5 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. MALLORCA 2007

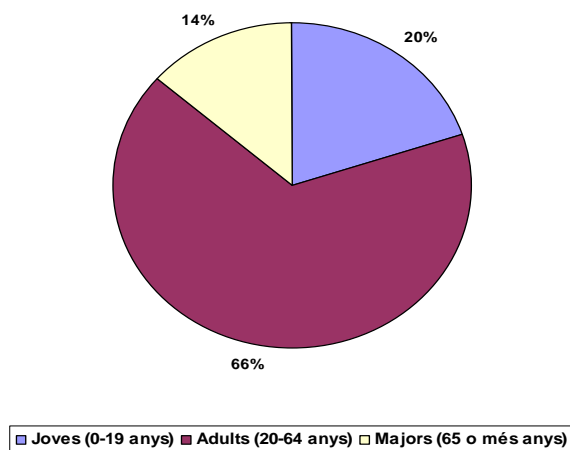
MALLORCA
Població per grans grups d'edat 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 6 POBLACIÓ PER GRANS GRUPS D'EDAT. BALEARS 2007

BALEARS
Població per grans grups d'edat 2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

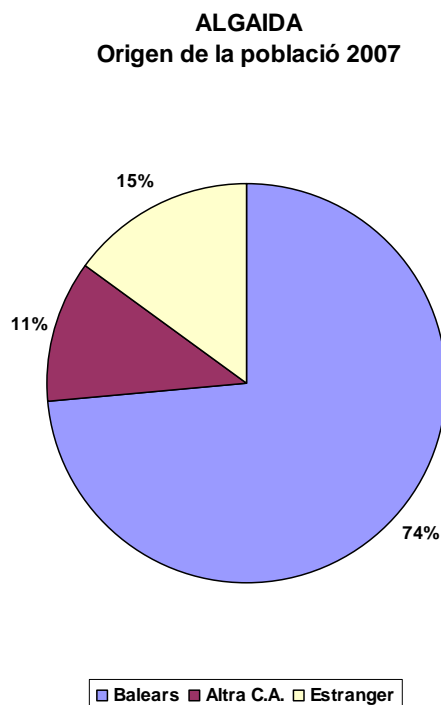
1.2.1.4 ORIGEN DE LA POBLACIÓ

Gairebé les tres quartes parts de la població d'Algaida (el 74%), 3.330 habitants, és natural de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, un 15%, 677 persones, té origen estranger i l'11%, 520 residents, procedeix d'una altra comunitat espanyola.

Com es pot observar si es comparen els gràfics que es presenten a continuació (Gràfics 7, 8 i 9), la permeabilitat a fluxos exteriors de població ha estat menor en el municipi que en el conjunt de Mallorca i Balears on només el 57% i el 56% de la població respectivament és originària de la pròpia Comunitat Autònoma.

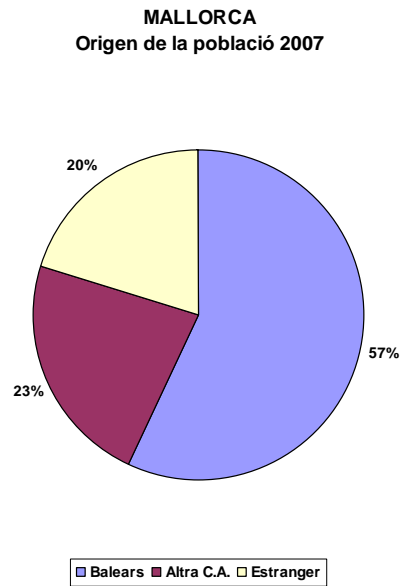
En conseqüència, la població estrangera i procedent d'altres comunitats espanyoles té un pes sensiblement menor que en el conjunt de l'illa i la Comunitat, entorn de cinc punts en el cas de la població estrangera i dotze punts en el cas de la població procedent d'altres comunitats.

GRÀFIC 7 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. ALGAIDA 2007.

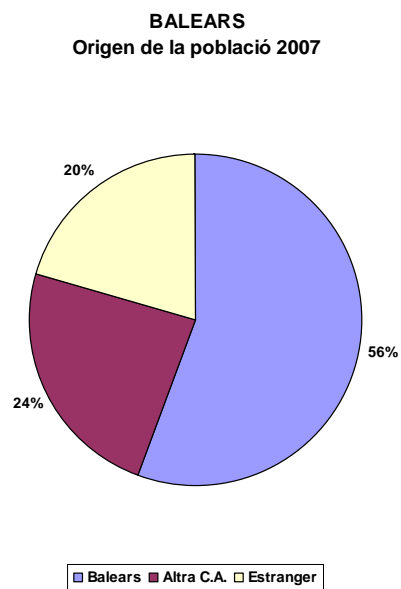
Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 8 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. MALLORCA 2007.

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 9 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. BALEARS 2007.

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

Les comunitats autònomes que han aportat un major contingent de població a Algaida són Andalusia i Catalunya, com pot observar-se a la Taula 4, encara que conjuntament no suposen més que 247 persones, el 47,5% de tots els procedents d'altres comunitats autònomes, 520 habitants.

Entre els estrangers, Alemanya destaca amb gran diferència respecte dels altres països emissors, seguida del Regne Unit i Romania. Conjuntament, aquests tres països aglutinen 364 persones, el 54% de tots els fluxos procedents de l'estranger.

Entre els nascuts en la pròpia comunitat autònoma de les Illes Balears la distribució per sexes és favorable a la població masculina majoritària. En el cas de la població originària de les comunitats autònomes amb major nombre de residents a Algaida, són així mateix majoria els homes. Pel que es refereix als estrangers, succeeix el mateix, llevat d'en el cas dels alemanys on dominen les dones.

TAULA 4 ORIGEN DE LA POBLACIÓ. ALGAIDA 2007.

Por CA de naixement	Total	Homes	Dones
Total	4.527	2.345	2.182
Andalusia	151	98	53
Aragó	11	4	7
Astúries	15	9	6
Balears	3.330	1.716	1.614
Canàries	8	4	4
Cantàbria	3	-	3
Castella-Lleó	22	9	13
Castella-La Manxa	39	20	19
Catalunya	96	55	41
Comunitat Valenciana	46	26	20
Extremadura	26	15	11
Galícia	21	17	4
Madrid	45	19	26
Múrcia	18	5	13
Navarra	3	2	1
País Basc	12	5	7
Rioja	1	1	-
Ceuta	1	-	1
Melilla	2	2	-
Estranger	677	338	339
Per país de nacionalitat	Total	Homes	Dones

Total	4.527	2.345	2.182
Bulgària	14	7	7
Espanya	3.933	2.051	1.882
França	21	13	8
Itàlia	16	12	4
Regne Unit	87	44	43
Alemanya	204	95	109
Romania	73	40	33
Marroc	31	17	14
Argentina	18	9	9
Colòmbia	14	6	8
Equador	5	3	2
Resta	111	48	63

Font: IBESTAT

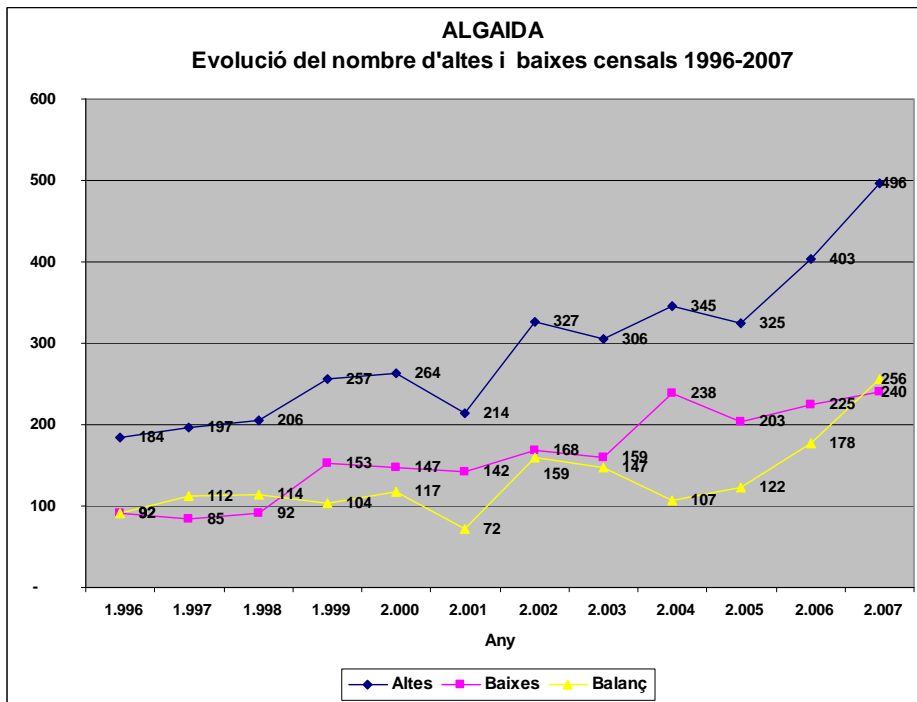
1.2.1.5 MIGRACIONS

El fenomen migratori ha actuat positivament en el creixement poblacional d'Algaida que, com pot observar-se als Gràfics 10 i 11, dóna saldos positius i amb tendència a l'alça durant tot el període analitzat amb xifres absolutes més elevades, 256 persones l'any 2.007 (Gràfic 10).

L'evolució dels fluxos procedents d'una altra comunitat autònoma o de l'estranger, es reflecteix en el Gràfic 11. Com pot apreciar-se, el balanç és sempre positiu i important arribant-se al màxim (123 immigrants) el 2.007.

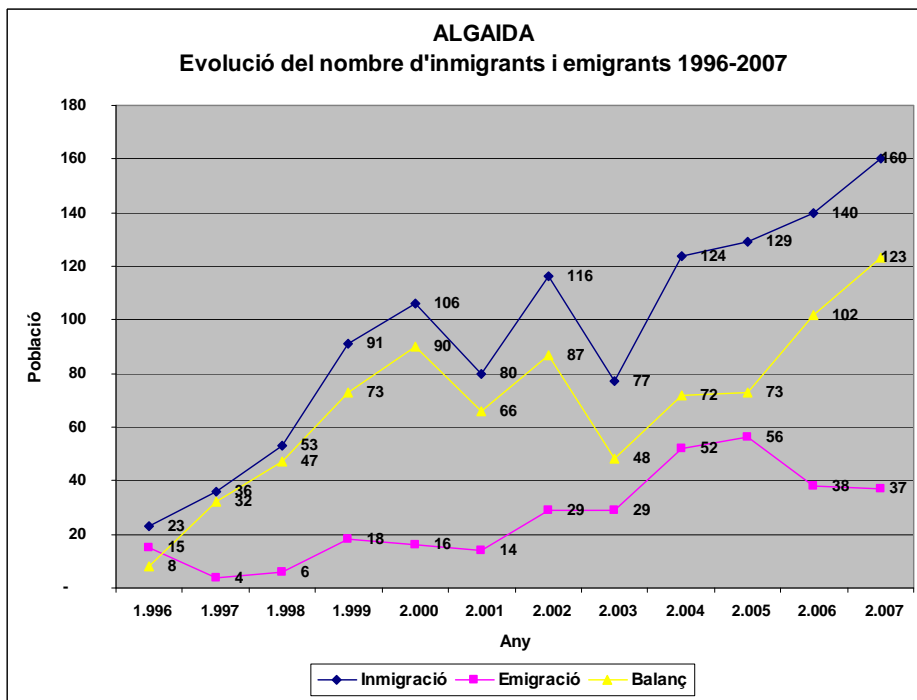
Les procedències mostren un domini dels fluxos interns (de la pròpia Comunitat Autònoma) que suposen el 52%, mentre que els d'altres comunitats representen el 13% i els de l'estranger el 34%.

GRÀFIC 10 EVOLUCIÓ DE LES ALTES I BAIXES CENSALS. ALGAIDA 1996-2007.

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

GRÀFIC 11 EVOLUCIÓ DEL NOMBRE D'IMMIGRANTS I EMIGRANTS. ALGAIDA 1996-2007

Elaboració pròpia a partir de: IBESTAT

1.2.2 HABITATGE

Segons les últimes dades censals (Cens d'Habitatge 2.001, Institut Nacional d'Estadística) que s'expressen a la Taula 1, el nombre d'habitatges existents en el municipi d'Algaida aquell any era de 2.252 dels quals el 71% es classifiquen com a habitatges familiars principals, el 22% habitatges familiars buits i el 7% tenen la classificació d'habitatges familiars secundaris.

Aquesta distribució difereix substancialment de l'observada per a la Comunitat Autònoma i l'illa de Mallorca quant al pes relatiu dels habitatges secundaris, entorn d'onze punts per sobre del percentatge registrat en el municipi.

1.2.2.1 EVOLUCIÓ DE L'HABITATGE

L'evolució de l'activitat constructiva del sector habitatge a Algaida entre els anys 1.900 i 2.001 (últim any censal disponible) dona un total de 1.593 habitatges construïts. La fase més dinàmica del procés se situa entre 1.971 i 1.990, amb major incidència en el decenni dels anys 70 quan es van construir 300 habitatges, el 19% del total. Tot això apareix clarament reflectit als Gràfics 1,2, i 3.

TAULA 1 HABITATGES PER TIPUS. ALGAIDA 2001.

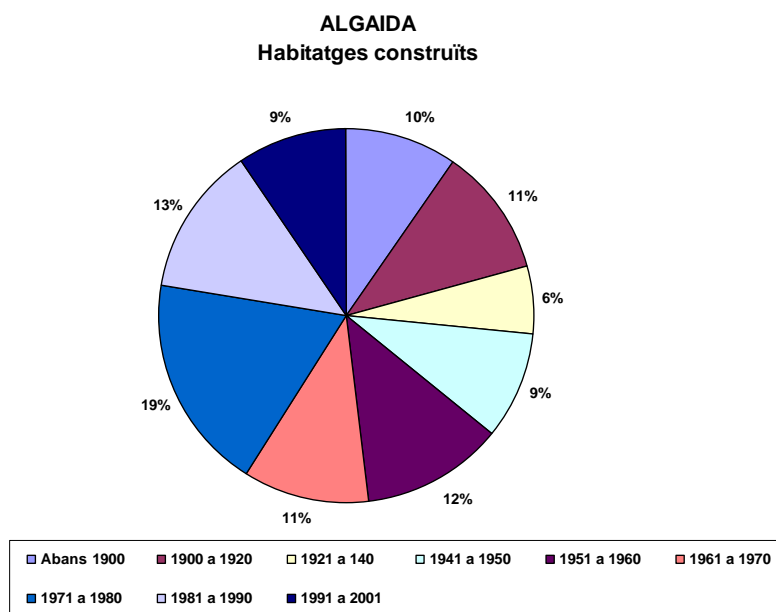
Tipus d'habitatges	Nombre	%
Habitatges familiars principals	1.593	71
Habitatges familiars secundaris	153	7
Habitatges familiars buits	486	22
Altres	20	1
TOTAL	2.252	100

Font: Cens 2001 INE

El comportament descrit és paral·lel al que s'ha produït globalment a Mallorca que manté la seva major dinàmica constructiva en els mateixos decennis i amb percentatges sols un punt per sota que els registrats a Algaida.

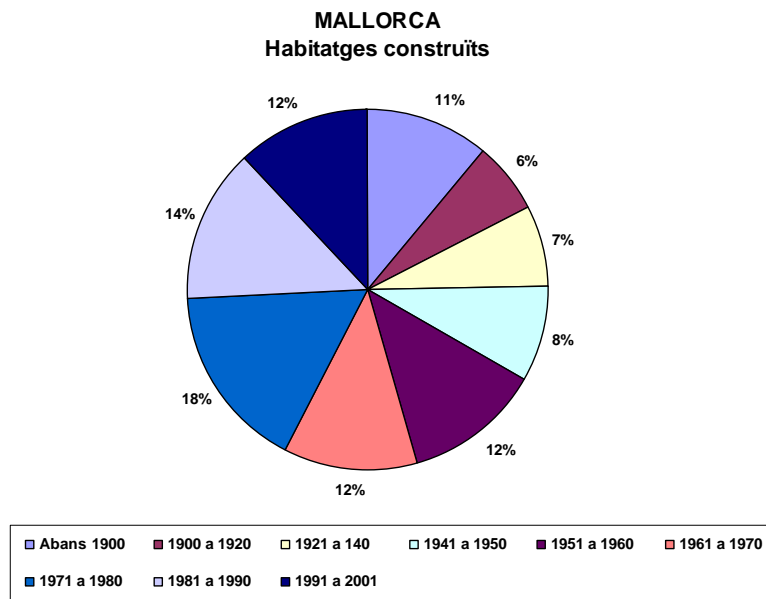
Una mica més contrastat és el comportament respecte del conjunt de Balears ja que en la Comunitat, si bé es registra el seu major potencial també en el decenni dels anys 70, el seu segon període més dinàmic se situa en els anys 60. En termes relatius en el conjunt de Balears en el decenni dels anys 70 es va construir el 23% dels habitatges, quatre punts més que el percentatge dels construïts a Algaida (19%), mentre que el decenni dels 60 es va construir el 18%, set punts més que Algaida en aquells anys, (11%). Es pot concloure, en conseqüència, que el municipi manifesta un menor dinamisme, i més tardà en el temps, que el registrat en el conjunt de Balears.

GRÀFICS 1 EVOLUCIÓ HABITATGES CONSTRUÏTS. ALGAIDA 1900- 2001.

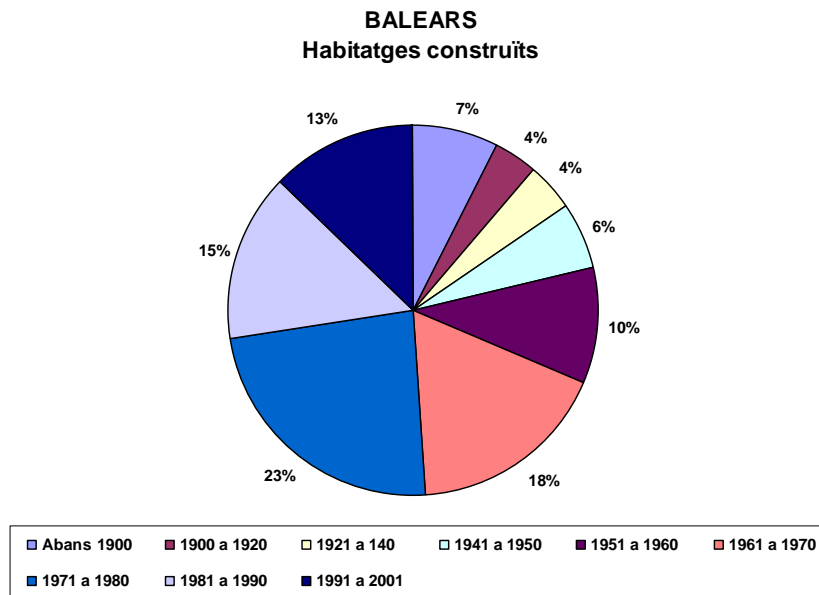
Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE

GRÀFIC 2 EVOLUCIÓ HABITATGES CONSTRUÏTS. MALLORCA 1900- 2001.

Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE

GRÀFIC 3 EVOLUCIÓ HABITATGES CONSTRUÏTS. BALEARS 1900- 2001.

Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE

1.2.2.2 L·LICÈNCIES D'OBRES. EVOLUCIÓ

El mercat de l'habitatge ha seguit a Algaida, com a Balears, un cicle expansiu, als deu darrers anys. Com pot observar-se a la Taula 2, el menor nombre de llicències es registra l'any 1.998, (12) i a l'any 2.006 s'obté la màxima cota, 107. Contrasta vivament aquesta dada amb la registrada per a l'any 2.007 en què les llicències es redueixen a 40.

El procés, que ha cursat amb variacions puntuals, amb una caiguda significativa l'any 2.002 (17 llicències), s'ha desenvolupat, bàsicament, sobre sòl urbà. Tanmateix és de ressenyar que 29 de les 38 llicències aprovades l'any 2.001 es corresponien a projectes desenvolupats sobre sòl rústic.

L'any 2.008 s'han aprovat 4 llicències i se'n troben pendents d'aprovació unes altres 30, amb una distribució similar entre sòl rústic i urbà

TAULA 2 EVOLUCIÓ L·LICÈNCIA D'OBRES. ALGAIDA 2007

Any	Total Llicències	Sòl Urbà	Sòl Rústic
1998	12	4	8
1999	33	16	17
2000	24	15	9
2001	38	9	29
2002	17	9	8
2003	59	49	10
2004	33	28	5
2005	67	55	12
2006	107	92	15
2007	40	33	7

Font: Ajuntament d'Algaida

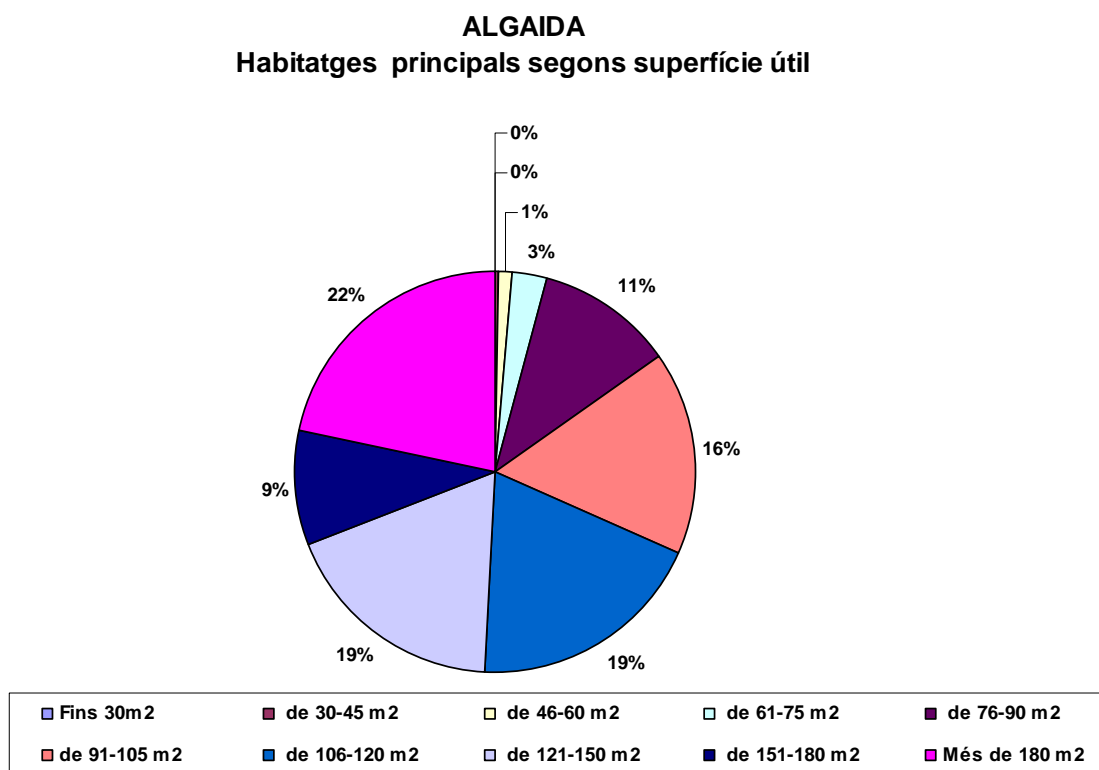
1.2.2.3 SUPERFÍCIE ÚTIL DELS HABITATGES PRINCIPALS

Per acabar aquest apartat, s'ha analitzat el parc d'habitatges familiars principals censats segons la seva superfície útil, variable aquesta que afegeix una perspectiva qualitativa a la valoració global de l'habitatge a Algaida. Els resultats s'han expressat al Gràfic 4.

Així doncs, es constata que predominen els habitatges amb una superfície superior als 180 m², 345 unitats, amb un pes sobre el total pròxim al 22%. També tenen importància els habitatges entre 106 m² i 120 m², que suposen el 19% i els que oscil·len entre 121 m² i 150 m² que representen el 18,5%.

Es diferencia molt significativament aquesta distribució, en la qual dominen clarament els habitatges de major mida, amb la distribució observada a Mallorca i en la Comunitat, ambdues amb predomini d'habitatges entre 76 m² i 90 m², entorn del 24% del total en ambdós casos, seguides pels habitatges que tenen entre 91 m² i 105 m² amb un pes sobre el total entorn del 22% tant per a Mallorca com per a Balears. La magnitud de Palma condiciona finalment aquestes dades.

GRÀFIC 4 SUPERFÍCIE ÚTIL DELS HABITATGES PRINCIPALS. ALGAIDA 2001.

Elaboració pròpia a partir de: Cens 2001 INE

1.2.3 ACTIVITAT ECONÒMICA

En aquest apartat s'analitzaran les variables econòmiques més utilitzades per expressar la situació econòmica del municipi i l'evolució d'alguns dels seus paràmetres. Les dades utilitzades s'han obtingut de l'Anuari Econòmic d'Espanya de "La Caixa" publicat en el 2.008. On s'ha considerat oportú s'han reelaborat les dades de l'Anuari per convertir-les en valors relatius que permetessin establir anàlisis comparatives. Per al sector agrari, s'ha recorregut així mateix al Cens Agrari de Balears de l'any 1999. Finalment, s'han consultat les estadístiques del Servei d'Ocupació de les Illes Balears (SOIB) facilitades per la Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear.

Abans d'iniciar una anàlisi específica sectorial, ens detindrem en l'estudi de dues taxes globals: l'Índex d'Activitat Econòmica - indicador del grau de participació en l'activitat econòmica de cada municipi espanyol- i la Quota de Mercat -que expressa la capacitat de consum comparativa dels municipis espanyols-. Ambdues taxes que solen estar molt correlacionades, ens permetran comparar el potencial econòmic del municipi en relació amb el del seu entorn més immediat, la Mancomunitat del Pla i del conjunt de la Comunitat Autònoma.

Pel que es refereix a l'Índex d'Activitat Econòmica, el d'Algaida se situa entre els més baixos (5) de Balears si bé en la comarca del Pla només Porreres té un índex superior (7) en tant que la resta de municipis se situen dos o tres punts per sota. Algaida és, doncs, el segon municipi de la Mancomunitat del Pla amb major Índex d'Activitat Econòmica. Com pot observar-se a la Taula 1, aquest indicador s'ha mantingut estable des del 2.001.

Si ens atenim ara a la Quota de Mercat, torna a manifestar-se una posició rellevant en el context comarcal on, amb una taxa d'11 ocupa el segon lloc, superada una altra vegada per Porreres, però alguns punts per sobre dels altres municipis que conformen la Mancomunitat. Respecte del conjunt de Balears, la seva posició és discreta ja que ocupa el lloc 21. Cal assenyalar, d'altra banda, que aquest indicador s'ha incrementat en un punt des de l'any 2.001 el que representa un increment entorn del 10%, similar al registrat en la Comunitat Autònoma.

TAULA 1 TAXA D'ACTIVITAT ECÓNOMICA I QUOTA DE MERCAT. ALGAIDA I BALEARS 2001- 2007.

	Index d'Activitat Econòmica 2007	Index d'Activitat Econòmica 2001	Quota de mercat 2007	Quota de mercat 2001
ALGAIDA	5	5	11	10
BALEARS	2.289	2.320	2.619	2.381

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

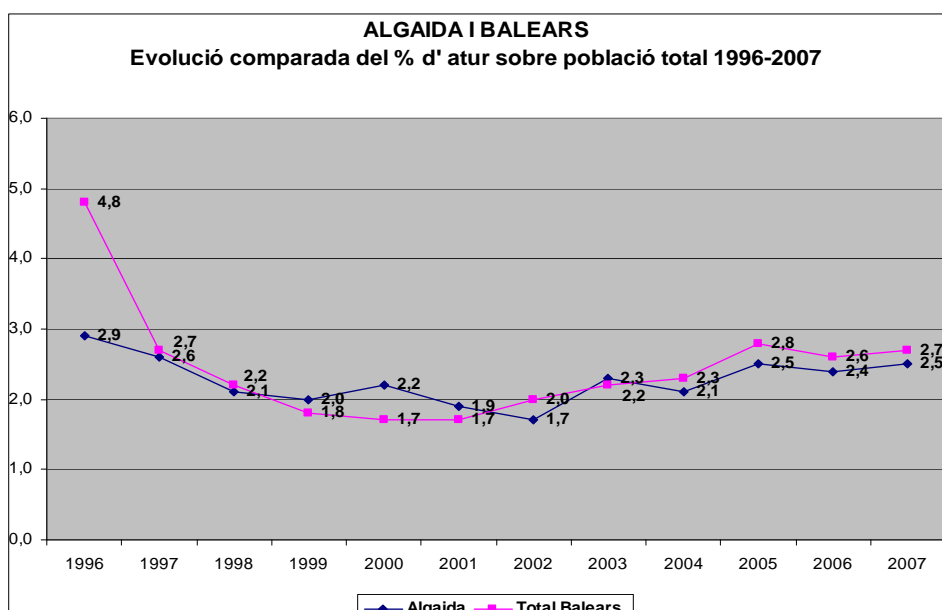
1.2.3.1 ATUR. EVOLUCIÓ

La Taxa d'Atur del municipi l'any 2.007 va ser de 2,5% sobre la població total, lleugerament per sota de la taxa registrada per a Balears que és de 2,7%. Per sexes és molt similar (homes 2,6%, dones 2,5%) i per edats la taxa més alta és pel grup entre 25 i 49 anys, el 3,2%.

La seva evolució en el període 1.996-2.007, que pot observar-se al Gràfic 1, es manifesta molt estable en valors pròxims al 2%, variant entre el 2,9% obtingut per a l'any 1.996 i l'1,7% l'any 2.002.

Aquest comportament és similar a l'observat per la Comunitat que també l'any 1996 registra la seva major taxa (4,8%) encara que les taxes més baixes (1,7%) es van registrar dos anys abans que a Algaida.

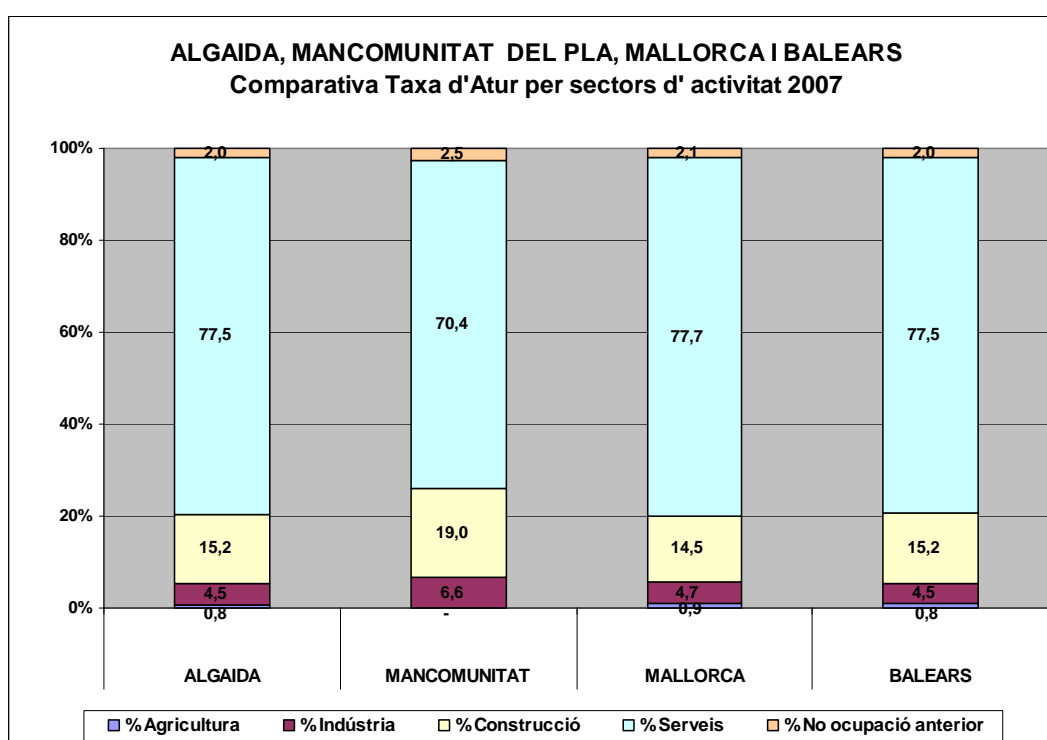
GRÀFIC 1 EVOLUCIÓ DE L'ATUR ALGAIDA I BALEARS 1996-2007.

Elaboració pròpia a partir de: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

Per sectors d'activitat, el municipi manté una distribució de l'atur molt similar a l'observada a Balears i Mallorca amb variacions tan sols d'algunes dècimes com es pot comprovar al Gràfic 2. El sector Serveis és el que genera un major percentatge de població a l'atur, el 77,5% de tots els aturats, seguit de la construcció, amb un 15,2%. Un comportament més diferenciat es dona respecte del conjunt de la Mancomunitat del Pla on els Serveis se situen set punts per sota del municipi d'Algaida en tant que el percentatge de població en atur corresponent al sector de la Construcció és a la Comarca gairebé quatre punts superior a la del municipi.

GRÀFIC 2 TAXA D'ATUR PER SECTORS. ALGAIDA, MANCOMUNITAT DEL PLA, MALLORCA I BALEARS 2007.

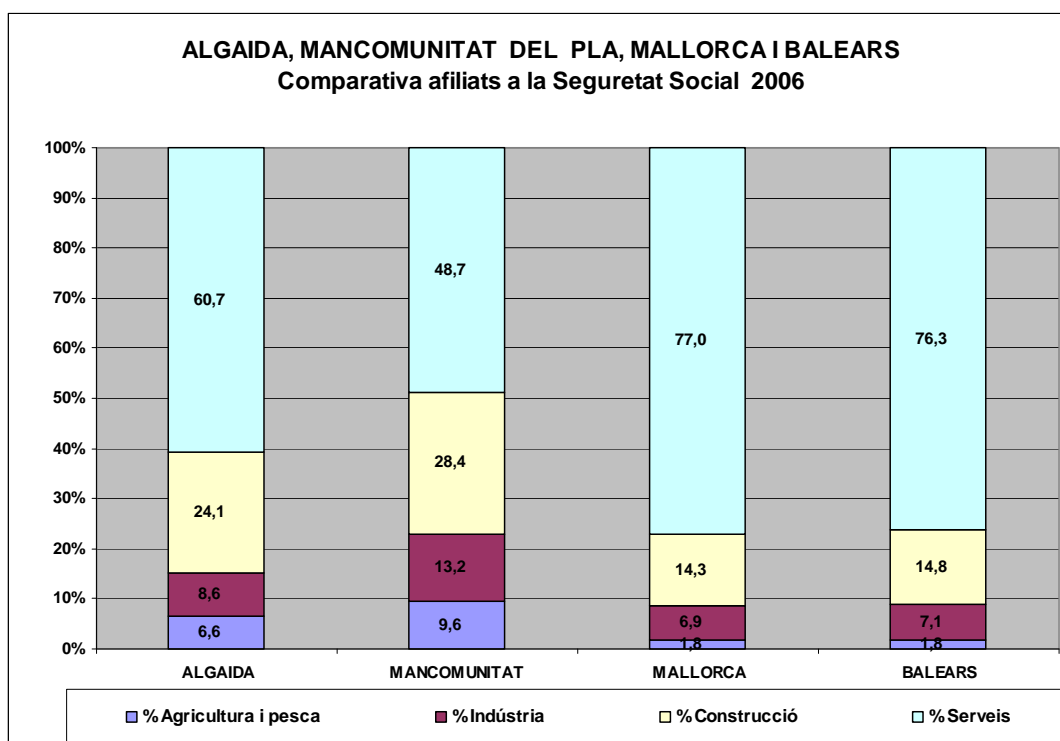
Elaboració pròpia a partir de: SOIB Conselleria de Treball i Formació Govern Balear

1.2.3.2 AFILIATS A LA SEGURETAT SOCIAL

Segons les últimes dades disponibles que corresponen a l'any 2.006, a Algaida es van comptabilitzar 965 persones afiliades a la Seguretat Social, de les quals el 60,7% (586 persones), ho eren al sector de Serveis, el 24% (232 persones), en el de la Construcció, el 8,6% en Indústria i un 6,6% en Agricultura. Aquest comportament, tal com pot apreciar-se al Gràfic 3, difereix substancialment de l'observat en els tres àmbits de referència que es vénen utilitzant: Mancomunitat del Pla, Mallorca i Balears.

Així, el sector Serveis té un pes a Algaida significativament inferior al que té a Mallorca (77%) i a Balears (76,3%), entorn de disset punts menys. Tanmateix, se situa dotze punts per sobre en relació a la Mancomunitat (48,7%). Tot això afecta al pes de la resta dels sectors, especialment al de la Construcció, molt més activa a Algaida respecte de Mallorca i la Comunitat Autònoma, però amb menor importància relativa que en el conjunt del Pla on suposa el 28,4% de la població afiliada.

GRÀFIC 3 AFILIATS A LA SEURETAT SOCIAL PER SECTORS D'ACTIVITAT. ALGAIDA, MANCOMUNITAT DEL PLA, MALLORCA I BALEARS 2006.

Elaboració pròpia a partir de: SOIB Conselleria de Treball i Formació Govern Balear

1.2.3.3 ACTIVITATS INDUSTRIALS

La importància relativa del sector industrial d'Algaida, només apareix superada pel sector serveis. Incidirem aquí en el sector a partir del nombre d'empreses, la seva evolució i anàlisi interna per branques.

La branca més dinàmica és, amb diferència, la de la construcció que acumula 144 empreses de les 176 industrials del municipi i un 82% de tot el sector. El segueix el subsector manufacturer que amb 23 empreses té un pes relatiu del 13%. Cal destacar la indústria del vidre representada per una empresa tan tradicional com emblemàtica, Ca'n Gordiola. Ambdós subsectors es mostren també dominants en el conjunt de les Balears encara que de forma més acusada com es pot observar a la Taula 2.

L'evolució del sector en l'últim quinquenni (2.002-2.007) ha estat positiva amb un creixement en el nombre d'empreses del 9% si bé a molta distància de Balears on l'increment de les indústries per a aquell període va suposar un 24,6%.

TAULA 2 EMPRESES INDUSTRIALS PER BRANQUES. ALGAIDA I BALEARS 2007.

BRANQUES INDUSTRIALS	ALGAIDA	BALEARS
Energia i Aigua	3	367
Extracció i transformació. Minerals energètics i derivats; Indústria Química	4	650
Indústries transformació de metalls; Mecànica precisió	2	2.151
Indústries manufactureres	23	4.170
Construcció	144	21.444
TOTAL	176	28.782
Variació d'activitats industrials 02-07 (%)	9,1	24,6

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.4 ACTIVITATS COMERCIALS

No és Algaida un municipi amb gran implantació comercial si ens atenim a les proporcions “nombre de comerços a l’engròs/població* 1.000” i “nombre d’establiments comercials detallistes/població* 1.000”.

Per a la primera, amb una dotació de 17 establiments, s’obté una relació de 3,7 establiments per 1.000 habitants, taxa similar a la del conjunt de Mallorca i Balears, encara que és de les més baixes de les observades en els municipis del Pla.

Per al comerç minorista –un conjunt de 34 petites botigues i un mercat setmanal-, la situació és encara més discreta, ja que si a Algaida es comptabilitzen 8 comerços per 1.000 habitants, a Mallorca i Balears la relació és de 24. És, a més, la taxa més baixa obtinguda per als municipis de la Mancomunitat. Això podria explicar-se perquè funcionalment, el municipi es situa a l’àrea de gravitació comercial de Palma de la que li separen només 21 quilòmetres i amb la qual es troba ben connectat a través de la carretera Ma-15.

Entre els establiments a l’engròs destaca el dedicat a matèries primeres agràries i alimentació que, conjuntament, suposen més de la meitat de tot el comerç a l’engròs del municipi, amb 10 establiments.

En el detallista, així mateix, té un pes molt important l’alimentació, el 32%, amb 11 establiments. El comerç no alimentari és, tanmateix, el dominant (suposa el 58%), amb un destacat pes del dedicat als articles de la llar, que amb 10 establiments n’és la meitat d’aquesta tipologia comercial.

L’evolució del comerç entre l’any 2.002 i el 2.007 ha estat molt positiva pel comerç a l’engròs que s’ha incrementat un 45,5%, taxa que duplica el creixement global de Balears en el mateix període. Tot al contrari, el comerç detallista ha reduït el seu nombre en un 18% en tant que en el context global de les Balears s’han incrementat els establiments en un 24%.

TAULA 3 COMERÇ PER BRANQUES. ALGAIDA I BALEARS 2007.

BRANQUES COMERÇ A L'ENGRÒS	ALGAIDA	BALEARS
TOTAL COMERÇ A L'ENGRÒS.	17	4.297
Matèries primeres agràries; alimentació, begudes i tabac	10	1.723
Tèxtils, confecció, calçat i articles de cuir	1	309
Productes farmacèutics; perfums i manteniment llar	1	382
Articles de consum duradors	1	729
Comerç interindustrial	-	122
Altres comerç interindustrial	2	630
Altres comerç no especificat	2	403
Variació d'activitats comercials a l'engròs 02-07 (%)	45,5	21,3
BRANQUES COMERÇ DETALLISTA	ALGAIDA	BALEARS
TOTAL COMERÇ DETALLISTA	34	25.583
Total Comerç alimentació	11	7.629
Comerç alimentació tradicional	9	6.833
Comerç alimentació supermercats	2	796
Total comerç no alimentació	20	16.239
Comerç no alimentació: vestit i calçat	3	4.562
Comerç no alimentació: articles de la llar	10	4.475
Resta comerç no alimentació	7	7.202
Comerç mixt i d'altres	3	1.715
Comerç grans magatzems	-	3
Comerç hipermercats	-	23
Comerç magatzems populars	-	38
Comerç ambulant i mercadets	-	711
Altres tipus de comerç	3	940
Variació d'activitats comercials detallistes 02-07 (%)	-18	24

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.5 ACTIVITATS DE RESTAURACIÓ I BARS

Encara que es tracta també d'un dels sectors més dinàmics del municipi si tenim en compte que el seu creixement en els últims anys (2.002-2.007) ha estat superior al del conjunt de les Balears, tampoc no pot parlar-se de gran implantació dels serveis de restauració i bars. Algaida té actualment 38 establiments en aquest sector que en suposen una proporció de 8 establiments/1.000 habitants tres punts per sota de la proporció obtinguda per a Balears i dos punts menys que l'obtinguda per a Mallorca. Tanmateix, és similar a la taxa mitjana del Pla.

TAULA 4 RESTAURACIÓ I BARS. ALGAIDA I BALEARS 2007.

	Activitats de restauració i bars. Nº establiments	Variació d'activitats de restauració i bars 02-07 (%)
ALGAIDA	38	23
BALEARS	11.412	21

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.6 OFICINES BANCÀRIES

En el sector bancari Algaida es manté estable des de l'any 2.003 amb una dotació de 3 oficines bancàries i 2 caixes d'estalvis. Aquest comportament, difereix sensiblement al del conjunt de Balears que en aquell mateix període s'ha incrementat un 13% les oficines bancàries. Sembla, no obstant això, coherent amb la dinàmica econòmica i demogràfica del municipi ja que suposa taxes oficines/habitants similars a les obtingudes per a Balears, Mallorca i la Mancomunitat que se situen entorn d'1,2 oficines bancàries per 1.000 habitants.

TAULA 5 OFICINES BANCÀRIES. ALGAIDA I BALEARS 2007.

	Oficines bancàries 2008	Variació oficines bancàries 2003-2008 %
ALGAIDA	5	-
BALEARS	1.241	13

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

1.2.3.7 ACTIVITATS AGRÀRIES

A Algaida, com en la resta de municipis del Pla, l'activitat agrària manté nivells d'activitat superiors a la mitjana de l'illa i de la Comunitat. Si bé això no repercuteix de forma rellevant en la seva economia, si resulta fonamental per entendre el paisatge i la morfologia del municipi.

Segons el Cens Agrari de 1999,² a Algaida es trobaven censades 360 explotacions que, conjuntament, sumaven un total de 4.992 hectàrees, és a dir, ocupaven més de la meitat de la superfície municipal. La superfície agrícola utilitzada (SAU) era de 4.124 hectàrees, el 78,5% de les quals es dedicava al cultiu i el 21,5% restant a pastures permanents, vegeu Taula 6.

Predomina el secà que ocupa el 98,5% de les terres llaurades. Entre els cultius, destacaven els herbacis (cereals i farratges principalment) ja que suposaven el 72% de la superfície llaurada (2.837 hectàrees) i prop del 57% del total de la superfície agrària. Tenien així mateix importància els fruiters de secà que ocupaven 804 hectàrees. Cal assenyalar que Algaida té gairebé la meitat dels cultius ecològics del Pla, unes 400 hectàrees.

TAULA 6 APROFITAMENT DE LA TERRA. ALGAIDA 1999.

ALGAIDA	H^a	%
Cultius herbacis	2.837	56,8
Fruiters	804	16,1
Oliverar	3	0,1
Vinya	21	0,4
Altres	254	5,1
Total terres llaurades	3.919	78,5
Pastures permanents	203	4,1
Espècies arbòries forestals	637	12,8
Altres superfícies	233	4,7
Total terres no llaurades	1.073	21,5
TOTAL SUPERFÍCIE AGRÀRIA	4.992	100

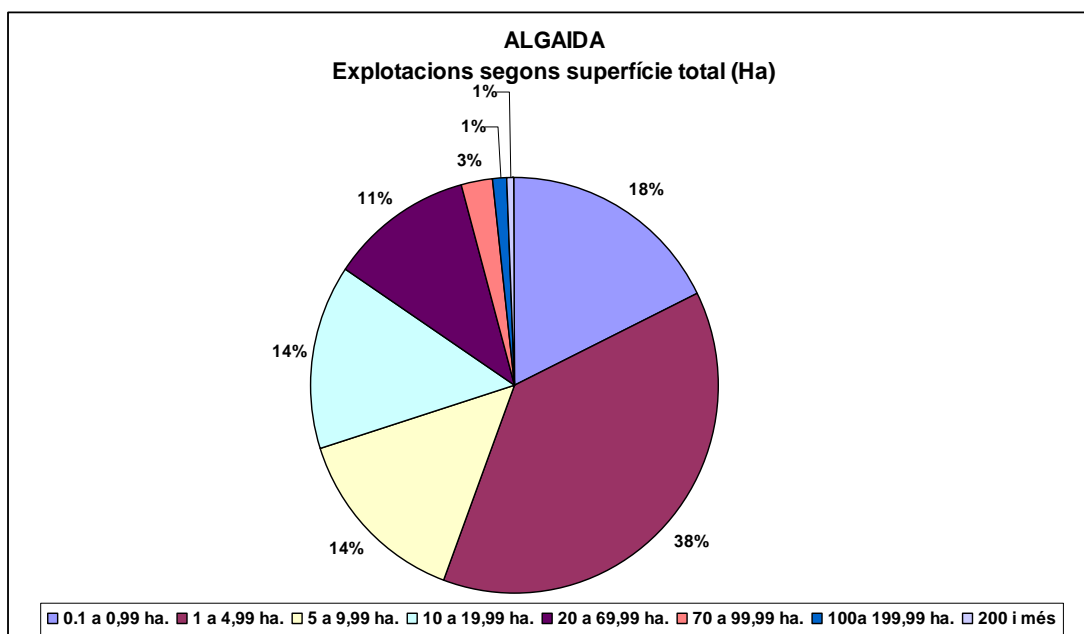
Font: Cens Agrari 1.999. Govern Balear

² El Cens Agrari presenta dos problemes. El primer l'antiguitat i possible obsolescència de les dades, gairebé 10 anys. El segon, la falta de rigor en la inscripció de les parcel·les per municipi ja que, en ocasions, s'ha constatat que la inscripció es realitza al lloc de residència del propietari de l'explotació. Per tot això, l'anàlisi que s'aporta s'ha de considerar merament orientativa

Entre la ramaderia, destaca l'oví, avícola i el porcí, que conjuntament superaven el 90% dels 12.798 caps de bestiar censats el 1999.

Pel que es refereix a les característiques de les explotacions, és de destacar la seva petita mida, amb una mitjana de 13,9 hectàrees per explotació encara que la majoria (136 explotacions, el 38% del total), tenien una superfície entre 1 i 5 hectàrees, Gràfic 4. Més de la meitat de la superfície agrícola se explotava en règim de propietat i un 38% en règim d'arrendament. La titularitat a la pràctica totalitat de les explotacions corresponia a persones físiques però comptava així mateix amb dues societats cooperatives al cens del 91. Actualment només existeix una cooperativa, Alpira SCL Agrària.

GRÀFIC 4. EXPLOTACIONS SEGONS SUPERFÍCIE TOTAL (Ha)

Elaboració pròpia a partir de: Cens Agrari 1.999. Govern Balear.

1.2.3.8. ÍNDEX SECTORIALS GENERALS³

Ens referirem ara, per concloure l'anàlisi econòmica, als índexs generals que permeten avaluar el pes relatiu dels diferents sectors econòmics del municipi en relació amb el context Espanyol: Índex Industrial, Índex de Comerç, Índex de Comerç a l'engròs, Índex de Comerç minorista, Índex de Restauració i Bars i Índex Turístic.

Com pot apreciar-se a la Taula 7, l'Índex més elevat s'obté al capítol Restauració i Bars, el major obtingut a la Comarca, amb valor de 7. Li segueix l'Índex de Comerç a l'engròs i Índex Turístic que tenen ambdós un valor de 5. Això situa al municipi al segon lloc comarcal a l'Índex de Restauració i Comerç i el quart lloc per al Comerç a l'engròs.

TAULA 7 ÍNDEX SECTORIALS. ALGAIDA I BALEARS 2007.

	ALGAIDA	BALEARS
Índex industrial	4	1.620
Índex comercial	4	2.116
Índex comercial a l'engròs	5	1.995
Índex comercial detallista	3	2.222
Índex de restauració i bars	7	2.880
Índex turístic 2007	5	14.034

Font: Anuari Econòmic d'Espanya "La Caixa" 2008

³ El valor dels Índex reflecteix el pes relatiu (en tant per cent mil) de la indústria, el comerç, la restauració i el turisme del municipi respecte al total d'Espanya,

1.3.- INFRASTRUCTURES I EQUIPAMENTS

1.3.1 XARXA DE COMUNICACIONS

1.3.1.1 TRANSPORTS

- *XARXA VIÀRIA*

- *Estructura i morfologia*

La xarxa viària d'Algaida assoleix una longitud total de 68,23 quilòmetres, la qual cosa suposa una densitat de 0,76 quilòmetres carreteres/Km².

L'anàlisi segons categories, que s'expressa a la Taula 1, mostra, com en un 56% el sistema viari està compost per vies secundàries i només en un 25% per vies principals. Les vies de menor categoria, les locals, tenen escassa rellevància, el 19% de la xarxa.

TAULA 1 INFRAESTRUCTURA VIÀRIA. CATEGORÍES I EXTENSIÓ 2.008

Categoria	Longitud (Km)	%
Principal doble calçada	11,5	17
Principal	5,8	8
Secundària	38,2	56
Locals	12,8	19
TOTAL	68,25	100

Elaboració: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB

Des del punt de vista estructural, la xarxa ve fortament marcada per la carretera principal de doble via Ma-15 que transcorre entre Palma i Manacor i que travessa el municipi, connectant-lo amb aquests nuclis, però també amb els municipis veïns: Montuïri i Vilafranca.

Com pot observar-se al Mapa PI-14, es configura la xarxa segons una distribució molt desigual, amb una major densitat a la franja nord del municipi. Se situen aquí la Ma-3100 que connecta amb Santa Eugènia; la Ma-3110 que connecta amb Sencelles i la Ma-3130 que articula el nucli d'Algaida amb el de Pina a l'interior del municipi -i aquest amb el de Lloret- i amb Sencelles a partir de la Ma-3140; la Ma-3131, comunica amb Montuïri i la Ma-3200 és un enllaç intern entre les carreteres Ma-3130 i Ma-3131.

Cap al sud, una via principal, la Ma-5017 connecta Montuïri amb la via secundària Ma-5018 que ascendeix fins a Cura. Una segona via, aquesta també secundària, la Ma-5010, connecta amb el municipi de Lluçmajor.

Entorn del nucli urbà, la Ma-156 articula la xarxa secundària amb l'artèria principal Ma-15, reforçada per altres vies de caràcter local.

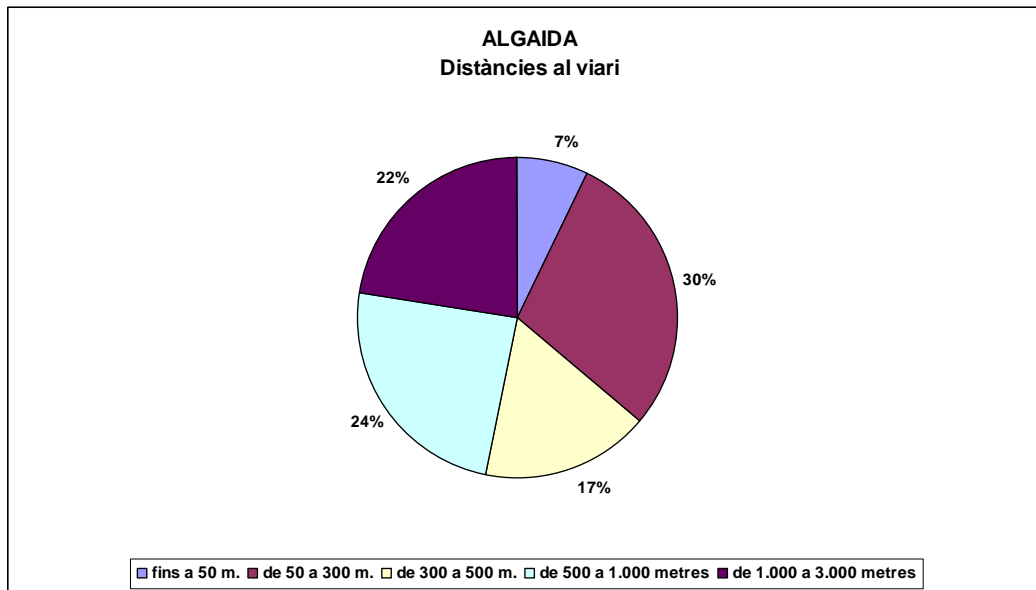
Més enllà de les dades esmentades, que pretenen expressar els nivells de dotació i articulació del municipi -es a dir més enllà de l'anàlisi quantitativa de l'oferta viària- hem cregut interessant introduir un indicador de caràcter mediambiental que pugui donar idea de la superfície del municipi susceptible d'estar més o menys sotmesa als efectes comuns de les infraestructures viàries (soroll, emissions atmosfèriques, accidentalitat, etc.) en funció de la seva proximitat a aquestes. Alhora que ens assenyalava la quantitat de superfície del terme que es troba allunyada o apropada de les vies.

Per això s'han calculat, en primer lloc i mitjançant una aplicació SIG (Sistema d'Informació Geogràfica), les distàncies (en metres) existents des dels diversos punts territorials de referència fins a les vies de circulació. Posteriorment s'han agrupat en trams representatius amb una amplitud que oscil·la des dels 25 metres fins als 3 quilòmetres i s'ha obtingut la superfície total (en hectàrees) corresponent a cada tram (vegeu el Mapa PI-14).

Els resultats, que es presenten al Gràfic 1, demostren que gairebé un 7% de la superfície del municipi es troba molt apropada ja que es situa a menys de 50 metres d'una via de circulació. Si aquesta proximitat és un valor positiu per a l'articulació entre els nuclis urbans del terme i d'aquests amb els nuclis dels municipis veïns, també suposa un element negatiu en termes d'impactes ambientals especialment en els entorns urbans.

La resta de territori es troba pitjor connectat. Així, el 30% es situa entre 50 i 300 metres de les vies. El 17% entre 300 i 500 metres i el 46% de la superfície del terme obté distàncies superiors als 500 metres. Singularment és així en un 22% del territori que es distancia més d'1 quilòmetre de la xarxa, sent la superfície més allunyada la que es troba a una distància entre 2 Km. i 3 Km, és el cas del gairebé el 5% del municipi. Òbviament, aquestes zones més llunyanes, espais rurals escassament poblats, no gaudeixen del millor nivell d'accessibilitat emperò també es troben més protegides dels efectes negatius de les pròpies infraestructures.

GRÀFIC 1. DISTÀNCIES A LA XARXA VIÀRIA (2.008)

Elaboració pròpia a partir de: Servei de Sistemes d'Informació Geogràfica i Teledetecció de la UIB

- Demanda

L'anàlisi de la demanda es realitza a partir de dues variables: les Intensitats Mitjanes Diàries (IMD) observades a les carreteres del municipi i el parc de vehicles del que disposa. Per a les IMD s'ha consultat el Mapa d'Estacions d'Aforaments de l'any 2.005 elaborat per la Direcció Insular de Carreteres. Per al parc de vehicles s'ha recorregut a l'Anuari Econòmic d'Espanya de "La Caixa" de l'any 2.008. Les dades absolutes aportades per l'Anuari s'han utilitzat per obtenir la taxa de motorització Vehicles/Població per a una millor valoració en el context autonòmic, insular i comarcal.

Com no podia ser d'altra forma, és la carretera Ma-15 Palma-Manacor la que aglutina major densitat de trànsit diari, entorn dels 20.000 vehicles/dia de mitjana, en el punt quilomètric 20,1, que es correspon amb l'entrada al nucli urbà d'Algaida i 17.081 vehicles/dia de mitjana en el punt quilomètric 26,5, la sortida del municipi per incorporar-se al de Montuïri. Són les densitats de trànsit més altes del Pla.

La resta de carreteres de les que es disposa d'estacions d'aforament mostren densitats que oscil·len entre els 3.851 vehicles/dia d'IMD en la Ma-3130 que connecta els nuclis d'Algaida i Pina i les IMD de 1.268 vehicles/dia obtinguts en l'enllaç intern Ma-3200.

TAULA 2 INTENSITATS MITJANES DIÀRIES. ALGAIDA (IMD) 2005.

Carretera	Estació	PK	IMD
Ma-15 (Palma-Manacor)	PM 82	20,1	20.051
Ma-15 (Palma-Manacor)	PM 16	26,5	17.081
Ma-3100 (Algaida-Santa Eugènia)	PM 83	3,5	2.750
Ma-3110 (Algaida-Sancelles)	PM 84	2,8	1.433
Ma-3130 (Algaida-Pina-Lloret)	PM 86	3,6	3.851
Ma-3200 (enllaç intern)	PM 121	1,1	1.268

Elaboració pròpia a partir de: Consell Insular de Mallorca. Departament de Carreteres.

Pel que es refereix al parc de vehicles, tal com pot observar-se a la Taula 3, Algaida disposava l'any 2.007 de 4.092 vehicles a motor dels quals el 65% eren automòbils, una taxa un poc més baixa que la global de Balears. És important així mateix la taxa d'"Altres vehicles a motor", on es classifiquen ciclomotors i tractors agrícoles, el 10%, similar a la de Balears.

Si posem en relació el nombre de vehicles amb la població, és a dir, si obtenim la Taxa de Motorització podem observar que Algaida es troba entre els municipis més motoritzats del Pla ja que la proporció és de 90 vehicles per 100 habitants, taxa superior a la de Mallorca que és de 87 per 100 habitants, la de Balears que és del 89 i la del Pla, 83 per cada 100 habitants.

L'evolució d'aquest parc de vehicles ha estat a l'alça amb un increment del 32% entre l'any 2.002 i el 2.007 molt important si ho comparem amb el global de Balears que va ser del 24,9% en el mateix període.

TAULA 3 PARC DE VEHICLES. ALGAIDA 2002-2007.

Tipus de vehicle	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Automòbils	2.256	2.327	2.362	2.490	2.580	2.688
Camions i furgonetes	545	588	596	625	663	679
Motocicletes	272	260	271	-----	-----	296
Autobús	1	1	1	-----	-----	1
Tractors	3	3	4	-----	-----	3
Altres vehicles a motor	27	34	36	-----	-----	425
Total	3.104	3.213	3.270	3.427	3.562	4.092
Variació vehicles a motor 2002-2007 (%)						32,3
Balears variació 2002-2007 (%)						24,9

Font: Anuaris Econòmics d'Espanya "La Caixa" sèrie 2002-2008

- *TRANSPORT PÚBLIC*

Algaida compta exclusivament amb transport públic per carretera. Aquest forma part de la xarxa gestionada pel Consorci de Transports de Mallorca, dependent de la Conselleria de Mobilitat i Ordenació del Territori, la pàgina web oficial del qual ha constituït la font per a aquest apartat.

De la informació obtinguda es pot concloure que Algaida manté una bona connexió amb Palma, tant amb el seu nucli urbà com amb el nucli costaner i turístic de Ca'n Pastilla i l'Arenal. També es troba ben connectada amb els municipis veïns, amb Manacor i amb els principals nuclis costaners de la comarca de Llevant: Cala Ratjada, Porto Cristo, Cala Millor, Costa dels Pins, entre d'altres. No manca tampoc de connexió amb el Raiguer i Tramuntana, si bé menys diversificada en destins.

Així, les línies L-411 i L-412 connecten el municipi directament amb el nucli urbà de Palma i amb els municipis de Montuïri, Vilafranca, Manacor, Sant Llorenç, Artá, Capdepera i els nuclis costaners d'aquests últims.

La línia L-451, que transcorre des del Port de Sóller fins a la costa del Llevant, connecta Algaida amb Costa dels Pins, cala Bona, cala Millor, sa Coma, S'illot, Porto Cristo i amb Manacor. També connecta amb Santa Maria, Valldemossa, Deià i Sóller.

Tres línies estableixen les relacions amb la zona turística de Ca'n Pastilla i l'Arenal. La L-454 que connecta així mateix amb Manacor i Vilafranca; la L-458 que s'estén fins a Santa Margarida, Ca'n Picafort, Platja de Muro, Alcudia i Port d'Alcúdia, i la L-459 que, més curta, uneix Randa amb Ca'n Pastilla i l'Arenal.

Des de Cura parteix la Línia L-456 que connecta amb Montuïri, Portocolom, cala Marçal, cala Ferrera, cala D'Or i cala Egos.

Finalment, la línia L-490 constitueix un eix que connecta Algaida amb Palma i amb uns altres dos municipis del Pla: Montuïri i Porreres així com amb Felanitx, ja en el Mitjorn, i el seu nucli costaner, Portocolom.

Es pot concloure, doncs, que si la seva articulació amb Palma i el Llevant és bona, amb diverses línies directes, les connexions amb la resta de les comarques de Mallorca són més deficientes per manca de connexions directes o ser aquestes d'abast molt reduït.

1.3.1.2 COMUNICACIONS

Analitzarem la xarxa de comunicacions a partir de les dades obtingudes a l'Anuari Econòmic d'Espanya "la Caixa" de l'any 2.008, per a dos indicadors: nombre de telèfons fixos i nombre de línies de banda ampla. Aquestes dades es poden consultar a la Taula 4.

Pel que es refereix al nombre de telèfons fixos, Algaida compta amb 2.087 unitats, gairebé una per cada dos habitants igual com succeeix en el conjunt de Balears. La seva evolució en l'últim quinquenni mostra un creixement del 9%, una mica inferior al de Balears que va ser del 12%.

Quant a les línies de banda ampla, Algaida compta amb 747, és a dir, 16 per cada 100 habitants, una proporció superada a la comarca per municipis com a Santa Eugènia o Sencelles (5 i 4 punts per sobre respectivament) i menor també que la taxa global de Balears amb 21 connexions per cada 100 habitants.

TAULA 4 COMUNICACIONS. ALGAIDA 2002-2007.

	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Telèfons fixos	1.916	1.945	1.941	1.982	1.986	2.087
Línies banda ampla	-----	-----	-----	-----	-----	747
Variació telèfons fixos 2002-2007 (%)						9
Balears variació telèfons fixos 2002-2007 (%)						12

Font: Anuaris Econòmics d'Espanya. "La Caixa" sèrie 2002-2008

1.3.2 XARXES D'INFRASTRUCTURES: ENERGIA, AIGUA POTABLE, SANEJAMENT

ENERGIA ELÈCTRICA

El centre de distribució del municipi és la subestació de Lluçmajor, línia de Montuïri. Per dins el terme municipal discorre una línia d'alta tensió aèria de ≥ 133 KV i < 221 KV. La distribució en mitja tensió es realitza a través d'una xarxa secundària, amb la majoria dels trams aeris i alguns trams soterrats, concretament els de sòl urbà i alguns de nova execució en sòl rústic.

El subministrament d'energia elèctrica arriba a cada vivenda o solar a través d'una xarxa de distribució aèria que, disposant de diverses estacions transformadores, alimenta els nuclis urbans d'Algaida, Pina i Randa.

AIGUA POTABLE

A la Direcció General de Recursos Hídrics, hi figuren sis pous per a abastiment d'aigua a població en el terme municipal d'Algaida. Aquests pous extreuen l'aigua de la unitat hidrogeològica 18.15 Serres Centrals, exceptuant el pou denominat Sa Marina, que extreu l'aigua de la unitat hidrogeològica 18.14 Pla de Palma.

Característiques de la xarxa d'abastiment d'aigua potable:

- Es disposa d'una sèrie de captacions connectades entre elles i a la xarxa per a donar servei als nuclis d'Algaida, Pina i Randa. Les captacions són les de Marina, carrer del Sol, Son Micola 1 i 2, Son Pericàs i Sa Coma. El pou de Sa Coma subministra aigua principalment a Randa i a la xarxa.
- Les conduccions que uneixen les captacions amb els dipòsits tenen les característiques següents:
 - Conducció del pou de Marina i c. Del Sol fins al dipòsit d'Algaida PEAD DN 200 mm, amb una longitud aproximada de 5.800 m.
 - Conducció que uneix les captacions de Son Pericàs, Son Micola 1 i 2 i Sa Coma amb els dipòsits d'Algaida i de Randa, és de PEAD DN 90 mm, amb una longitud aproximada de 3.700 m.
 - Conducció que uneix el dipòsit d'Algaida amb el dipòsit de Pina és de PEAD DN 125 mm, amb una longitud aproximada de 6.400 m.
- Es disposa de tres dipòsits en superfície, un per a cada nucli, des dels quals es distribueix l'aigua per gravetat, exceptuant el de Pina, que disposa d'estació de bombeig. Cada dipòsit disposa de potabilitzadora. Les característiques dels dipòsits són les següents:
 - Dipòsit d'Algaida 500 m³, any de construcció 1991.
 - Dipòsit de Pina 350 m³, any de construcció 2002.
 - Dipòsit de Randa 64 m³, any de construcció 2000.
- La xarxa de distribució de dins el nucli d'Algaida està executada en fibrociment, PVC i polietilè.

A la següent taula es troben resumides les característiques de la xarxa d'abastiment d'aigua potable:

TAULA 1: CARACTERÍSTIQUES DE LA XARXA D'ABASTAMENT D'AIGUA POTABLE D'ALGAIDA, RANDA I PINA

POU (xarxa interconnectada dels tres nuclis urbans)		NUCLI	DIPÒSIT	CONDUCCIONS		XARXA DE DISTRIBUCIÓ	
Codi DGRH	Volum màx. (m ³ /any)		Capacitat (m ³)	Longitud (m)	material	Longitud (m)	material
CAS_1191-AS_7994-Son Pericàs	-	ALGAIDA	500	5.800	PEAD DN 200	3.286	Fibrociment
CAS_1262-AS_7899-Marina	-					2.124	PVC
CAS_1192-AS_7771-c.Sol	73.000	PINA	350	6.400	PEAD DN 125	-	-
CAS_697-AS_4977-Son Micola	80.000					-	-
CAS_603-AS_4787-Pou de son Micola	200.000	RANDA	64	3.700	PEAD DN 90	-	-
CAS_773-AS_5746-Sa Coma	18.250					-	-

Font: Direcció General de Recursos Hídrics, SOREA, Agenda 21 Local del Pla de Mallorca. SA VOLA. 2004, segons dades provinents de FERROSER, "Informe general del sistema de abastecimiento" (2002)

AIGÜES RESIDUALS

Sistema de sanejament municipal

La gestió i el sanejament de les aigües residuals, és competència de l'Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental, empresa pública amb l'objectiu de promoure, construir i explotar estacions depuradores d'aigües residuals i dels serveis complementaris necessaris.

Per altra banda, el manteniment de la xarxa de clavegueram és competència municipal, actualment té la concessió SOREA.

Sistema de sanejament

El nuclis d'Algaida i Pina aboquen les seves aigües residuals a la depuradora de Algaida-Montuïri, la qual està dimensionada per a 7.000 habitants equivalents. Disposa de tractament secundari amb eliminació de nitrogen. L'abocament de les aigües es fa a través

d'un filtre verd, al torrent afluent al de Pina, i reutilització. La depuradora es troba dins el terme municipal d'Algaida, Polígon 20, parcel·les 538, 9219. El nucli de Randa disposa de depuradora pròpia.

Dins el nucli d'Algaida hi ha l'estació d'impulsió general que condueix les aigües residuals fins a l'EDAR, aquesta conducció és de PVC DN 300 mm. L'estació de bombeig de Pina impulsa les aigües a través d'una conducció de PVC de DN 100 mm. La conducció fins a la EDAR de Randa és de polietilè de diàmetre 200 mm. La següent taula mostra les principals característiques de la depuradora que dona servei a Algaida, Pina i Randa.

TAULA 1: CARACTERÍSTIQUES DE LES EDAR QUE DONEN SERVEI A ALGAIDA, PINA I RANDA

NUCLI	EDAR	Any construcció	Habitants equivalents	Cabal mig diari (m ³ /d)		Tractament	Altres característiques
				estiu	hivern		
ALGAIDA I PINA	Algaida-Montuïri	1994	7.000	800 - 1.000	800	Secundari amb eliminació de nitrogen	<ul style="list-style-type: none"> • Abocament a filtre verd/torrent • Reutilització • Disposa d'espessidor • Deshidratació de fangs
RANDA	Randa	-	100	10-15	10-15	Secundari	-

Font: Agència Balear de l'Aigua i de la Qualitat Ambiental, Degremont.

XARXA DE CLAVEGUERAM

La situació de la xarxa de clavegueram a Montuïri s'ha analitzat a partir la "Encuesta de Infraestructuras y equipamientos locales (EIEL)", en el seu apartat de "red de saneamiento", elaborat conjuntament pel Ministerio de Administraciones Públicas, el Consell de Mallorca i el Laboratori de Sistemes d'Informació Geogràfica de la Universitat de les Illes Balears. Les dades són del 2.002 i tant els nuclis d'Algaida, Pina i Randa, disposaven de xarxa de clavegueram que abastava la totalitat del sòl urbà.

Cada un dels nuclis disposa d'una estació de bombeig que impulsa les aigües residuals fins a la corresponent depuradora.

El col·lector d'Algaida és de PVC DN 300 i té una longitud aproximada de 5.680 m. El col·lector de Pina és de PVC DN 100 i té una longitud aproximada de 5.940m. El col·lector de Randa té una longitud de 1.356 metres. El material és polietilè de diàmetre 200 mm.

1.3.3 XARXA D'EQUIPAMENTS : ESCOLAR, SANITARI, ASSISTENCIAL, SOCIAL, CULTURAL, ESPORTIU

Segons dades extretes de l'Agenda Local 21, en l'actualitat, Algaida disposa dels equipaments que es descriuen a continuació:

Escolar:

El municipi d'Algaida compta amb un Col·legi Públic "Pare Pou", situat al nucli urbà d'Algaida, és un col·legi d'Educació infantil i Primària. Té una superfície de 10.750m², està situada dins el nucli d'Algaida. El col·legi compta amb un Servei de transport escolar per als alumnes dels nuclis urbans de Pina, Randa i disseminat rural.

També compta amb un escola Municipal d'Infants en la franja dels 0-3 anys, és pública, s'ubica al recinte de l'escola i depèn de l'Ajuntament.

A Pina, l'escoleta és privada i es localitza al convent de les Religioses

Pel que fa a l'educació per a persones adultes, la Mancomunitat del Pla de Mallorca gestiona l'àrea d'educació d'adults. A Algaida per al curs 2004-05 es matricularen 153 alumnes.

Sanitari - Assistencial:

El municipi d'Algaida disposa d'un servei sanitari que consta de:

- Nucli urbà d'Algaida . Unitat bàsica de Salut: 2 metges de capçalera, 1 pediatra, 2 infermeres.
- Pina. Subunitat bàsica de Salut : 2 metges de capçalera, 1 pediatra, 2 infermeres.
- Randa. Subunitat bàsica de Salut : 2 metges de capçalera, 1 pediatra, 2 infermeres.

La unitat bàsica de Salut, dona els seus serveis el dilluns, dimecres i divendres de 8:00 - 15:00h i els dimarts i dijous de 8:00 -20:00h

L'equipament assistencial existent, es compon a més amb:

- Cementiri al nucli urbà d'Algaida
- Cementiri de Randa
- Cementiri de Pina

Social-Cultural

Pel que fa al tema de cultura i oci, el municipi d'Algaida compta amb infraestructura per al desenvolupament d'activitats relacionades amb la cultura i l'oci per als habitants.

Al nucli d'Algaida compten amb el casal Pere Capellà on s'hi localitza:

- una biblioteca municipal
- Un auditori
- La banda de música
- Una sala d'assaig pels joves.

Els equipaments socials son: Despatxos d'associació de gent major

Al nucli urbà de Pina es localitza un Local per a la gent major "Can Lluís"

Esportiu

La infraestructura addicionada a l'esport és àmplia, al nucli urbà d'Algaida hi ha un pavelló esportiu municipal i una zona esportiva que s'anomena "es Porrassar", que compta amb piscines i vestidors, camp de futbol i vestidors, pista poliesportiva i pista de tennis. El camp de futbol d'Algaida té una superfície de 11.500m².

També hi ha un velòdrom, de propietat privada. Té una superfície de 31.300m².

Al nucli urbà de Pina, compta amb una zona esportiva "Es Figueral" que disposa de camp de futbol, vestidors i pista poliesportiva.

1.3.4 XARXA D'ESPAIS LLIURES

Segon dades extretes de l'Agenda Local 21, al nucli de població d'Algaida existeixen actualment 8 espais catalogats com a lliures públics

- Sa Plaça
- Sa Placeta
- Sa Placeta des Sitjar
- Sa Placeta de l'Església
- Recinte escolar
- Zona Esportiva "Es Porrassar"

- Passeig del camí de s'Estació
- Passeig del C/ Colomer

A Pina:

- Zona Esportiva "Es Figueral"
- Sa Plaça
- Recinte i jardí de "sa font"

A Randa:

- Sa placeta de l'església
- Sa font
- En construcció espai lliure públic

1.4.- ELEMENTS I EDIFICIS DE PATRIMONI HISTÒRIC

Algaida té el catàleg de patrimoni històric en aprovació inicial de data 24 de novembre de 2007.

1.5.- PLANEJAMENT MUNICIPAL VIGENT

El planejament municipal d'Algaida està constituït actualment per les NNSS de 2005, publicades en el BOIB de 10 de setembre de 2005.

1.5.1 CLASSIFICACIÓ DEL SÒL (ART. 4 DE LES NNSS).

Es classifica en sòl urbà i rústic.

El sòl urbà és el que, complint els requisits de l'art. 8 de la Llei del Sòl, les Normes Subsidiàries assenyalen com aptes per ser destinats a acollir les activitats i les edificacions característiques de les concentracions urbanes. Les NNSS determinen, en aquesta classe de sòl, l'ordenació física de forma detallada, mitjançant el traçat d'espais viaris, la fixació de les condicions d'edificació de sòls i locals.

El sòl rústic comprèn la part del territori municipal que, pels seus valors i d'acord amb l'art. 9 de la Llei del Sòl, no és apte per ser suport d'usos urbans sinó de les activitats pròpies del medi rural i natural. En aquesta classe de sòl les NNSS estableixen les mesures procedents de protecció del medi rural i natural.

1.5.2 QUALIFICACIÓ DEL SÒL.

Per a sòl urbà es marquen les següents zones (arts. 106 i concordants de les NNSS):

- Zona d'habitatge tradicional (VT), amb la subzona Sa Plaça.
- Zona intensiva (B2).
- Zona extensiva suburbana (J).
- Àrees d'ubicació preferent d'usos productius (industrial, comercial i serveis).
- Zona extensiva suburbana reculada (JR).
- Zona d'equipaments.
- Zona d'espais lliures privats (EL-PR).
- Zona de viari (V).

Per a sòl no urbanitzable es marquen les següents zones (art. 101 i concordants de les NNSS):

- Àrees naturals d'especial interès (ANEI).
- Àrees naturals d'especial interès municipals.
- Àrees rurals d'interès paisatgístic (ARIP).
- Àrees rurals d'interès paisatgístic municipals.
- Àrees de protecció agrària (P).
- Àrea agrícola - ramadera (A).

Les NNSS estableixen diverses classes d'usos del sòl, la tipificació dels usos atenent al seu grau de generalitat apareix en l'art. 40 de les NNSS:

Usos generals: són els grans tipus d'usos que es manegen en el planejament: residencial, productiu i dotacional.

Usos globals: són els corresponents a l'esglaó intermedi de desagregació i que les NNSS utilitzen per definir l'estructura general i orgànica del territori.

Usos detallats: són els corresponents al nivell de definició més desagregat, aptes per a la seva inclusió en els ordenances d'edificació en sòl urbà.

Per la seva part, l'art. 44 de les NNSS estableix la classificació dels usos:

TAULA 1: CLASSIFICACIÓ DELS USOS DE LES NNSS

Usos generals	Usos globals	Usos detallats
Residencial	I. Residencial unifamiliar.	1. Habitatge familiar
	II. Residencial plurifamiliar	1. Habitatge plurifamiliar 2. Residència comunitària
Productiu	III. Rural (primari)	1. Agrari 2. Extractiu
	IV. Industrial (secundari)	1. Indústries 2. Magatzems 3. Tallers
	V. Serveis (terciari)	1. Comarcal 2. Administratiu privat 3. Turístic 4. Establiments públics
Dotacional	VI. Equipaments	1. Soci/Cultural 2. Docent 3. Assistencial 4. Administratiu públic 5. Esportiu 6. Seguretat 7. Sanitari 8. Religios 9. Cementeri 10. Abastament 11. Recreatiu
	VII. Comunicacions i infraestructures	1. Xarxa viària 2. Instal·lacions i serveis 3. Transports 4. Telecomunicacions 5. Aparcament de vehicles
	VIII. Espais lliures	1. Espais lliures públics 2. Espais lliures privats

Font: NNSS Algaida 2005

Els usos es regulen detalladament en els art. 45 a 57 i concordants de les NNSS.

1.5.3 MODIFICACIONS.

Després de l'aprovació definitiva de 2005 s'han realitzat les següents modificacions en el planejament municipal:

- Compliment amb el compliment de prescripcions 2, 7 i 8 (publicat en el BOIB d'11 d'abril de 2006).
- Aparcament de Randa (BOIB de 14 de novembre de 2006).

Les NNSS són de l'any 2005, per tant han de ser modificades en tots els punts que siguin contradictoris amb la normativa posteriorment aprovada, així com finalitzar la seva adaptació a les disposicions del PTM.

1.6.- BIBLIOGRAFIA I FONTS.

"Algaida" a: *Gran Enciclopedia de Mallorca*, Vol.1 pag. 106-112. Palma, Promomallorca, 1.989.

Anuari Econòmic d' Espanya 2.008. La Caixa
<http://www.anuarieco.lacaixa.comunicacions.com>. Consulta setembre 2008.

BARNOLAS, A (Dir.) (1991): *Porreres 699: Mapa Geològic de España: Escala 1:50.000*. Madrid: Instituto Tecnológico GeoMinero de España. 55 pp. + 1 mapa.

BIBILONI, G. et al. (1999). *Algaida*. Col·lecció Guia dels pobles de Mallorca. Ed. Hora Nova, Palma.

Cens Agrari 1999. Govern Balear.

Cens de Població i Habitatge 2001 Institut Nacional d'Estadística INE <http://www.ine.es/>. Consulta setembre 2008.

CONSELL INSULAR DE MALLORCA (2004). *Pla Territorial de Mallorca*. BOIB, 188 de 31/12/04.

Demografia. Institut d'Estadística de les Illes Balears. IBESTAT.
<http://www.caib.es/ibae/ibae.htm>. Consulta setembre 2008

DOLÇ DOLÇ, M; FULLANA PUIGSERVER, P. (Dir.)(1997): *Gran Enciclopèdia de Mallorca*. Palma: Promomallorca. Vol 8. 412 pp.

El transport terrestre. Transports De Les Illes Balears (TIB). Conselleria de Mobilitat. Govern Balear <http://tib.caib.es/index.ca.htm> Consulta octubre 2.008.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2006). *Mapa Topogràfic Balear*. Escala 1:5.000.

GOVERN DE LES ILLES BALEARS (2008): *Propuesta del Plan Hidrológico de la Demarcación de Baleares*. Memoria Versión 1.0. 386 pp.

<http://www.caib.es/govern/sac/fitxa.do?coduo=1&lang=es&codi=10891> Consulta Novembre 2008.

Indicadors Municipals (2006) SOIB. Conselleria de Treball i Formació. Govern Balear
<http://www.caib.es/sacmicrofront/archivopub.do?ctrl=MCRST282ZI37670&id=37670>

Consulta Novembre 2008.

LLAUGER ROSSELLÓ, JA; ORDINAS GARAU, A; PLANISI GILI, H (2007): *Nomenclator de la toponímia major de les Illes Balears*. Consorci per al Foment de la Llengua Catalana i la Projecció Exterior de la Cultura de les Illes Balears COFUC, Inca.292 pp.

Mapa d'aforaments de les carreteres de Mallorca. Consell Insular de Mallorca, 2005.
http://www.conselldemallorca.net/?&id_section=542&id_parent=493&id_son=1312&id_clas_s=1372&id_media=7157 Consulta octubre 2008.

Mapa de carreteres de Mallorca. Consell Insular de Mallorca. 2.005
http://www.conselldemallorca.net/?&id_section=542&id_parent=493&id_son=1312&id_clas_s=1372&id_media=7157 Consulta octubre 2008.

MINISTERIO DE AGRICULTURA Y PESCA. *Mapa de clases de capacidad agrológica*. Escala 1:50.000.

ROSELLÓ VERGER, V M (1964): *Mallorca: el sur y sureste: municipios de Lluçmajor, Campos, Ses Salines, Santanyí, Felanitx y Manacor*. Palma: Cámara Oficial de Comercio, Industria y Navegación. 553 pp.

DIRECCIÓ GENERAL DE RECURSOS HÍDRICS

AGÈNCIA BALEAR DE L'AIGUA I LA QUALITAT AMBIENTAL

SOREA

DEGREMONT

CADAGUA

AGENDA LOCAL 21 MUNICIPI D'ALGAIDA. GOE Consultores, 2002.

AGENDA LOCAL 21 PLA DE MALLORCA. Sa Vola, 2002.

1.7.- RECURSOS WEB

<http://www.mallorcaverde.es>

<http://www.webverd.com>

<http://www.xarxanatura.es>

<http://www.ajalgaida.net/>

TERME MUNICIPAL D'ALGAIDA

ÍNDEX CARTOGRÀFIC

PLÀNOLS D'INFORMACIÓ

PI-1	Pla Territorial de Mallorca (Escala 1:52.000)
PI-2	Estructura Territorial (Escala 1:25.000)
PI-3	Model Digital d'Elevacions (Escala 1:52.000)
PI-4	Model Digital de Pendents (Escala 1:52.000)
PI-5	Mapa litològic (Escala 1:52.000)
PI-6	Hidrologia superficial (Escala 1:52.000)
PI-7	Hidrologia subterrània (Escala 1:52.000)
PI-8	Capacitat agrològica (Escala 1:52.000)
PI-9	Vegetació natural (Escala 1:52.000)
PI-10	Espais naturals protegits (Escala 1:52.000)
PI-11	Àrees de Prevenció de Riscos (APR) (Escala 1:52.000)
PI-12	Riscos d'incendi (Escala 1:52.000)
PI-13.1	Usos del sòl (àmbit rústic) (Escala 1:52.000)
PI-13.2	Usos del sòl (àmbit urbà) (Escala 1:3.500)
PI-14	Distància a la xarxa viària (Escala 1:52.000)
PI-15	Planejament anteriorment vigent
PI-16.1	Serveis urbans. Sòl urbanitzat (Escala 1:3.500)
PI-16.2	Serveis urbans. Sòl rústic. (Escala 1:25.000)
PI-17.1	Cadastral. Sòl urbanitzat. (Escala 1:5.000)
PI-17.2	Cadastral. Sòl rústic. (Escala 1:25.000)
PI-18.1	Elements d'interès. Sòl urbanitzat. (Escala 1:3.500)
PI-18.2	Elements d'interès. Sòl rústic. (Escala 1:25.000)
PI-19	Previsions de planificació sectorial. PDS Pedreres. (Escala 1:25.000)